

2023

Pedagogisch beleidsplan KDV

INLEIDING

Beste (toekomstige) ouders en betrokkenen van kinderdagverblijf De Pepermolen,

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van ons gezellig kinderdagverblijf. Het pedagogisch beleidsplan geeft richtlijnen hoe wij met de kinderen omgaan, hoe wij de kinderen stimuleren in de ontwikkeling en geeft u praktische informatie over de kinderopvang.

Kinderdagverblijf De pepermolen biedt kinderen dagelijkse opvang aan waar zij vooral heel veel plezier mogen beleven. Wij willen de kinderen de kans geven zichzelf te ontwikkelen binnen leuke activiteiten en hun eigen-ik te vinden onder begeleiding van betrokken en warme pedagogisch medewerkers.

Kinderopvang de Pepermolen heeft als doel om volwaardige, kwalitatieve en professionele opvang aan te bieden en de continuïteit van onze kwaliteit te waarborgen. Ons aanbod van opvang, moet kinderen helpen om hen in staat te stellen, steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving. De opvang vindt plaats, op een plek waar (emotionele) veiligheid en gezondheid voorop staat. We vinden het belangrijk om te investeren in een goede samenwerking met de basisscholen op Texel, om gezamenlijk ontwikkelingsachterstanden bij kinderen te verkleinen en de doorgaande leerlijnen te waarborgen. Daarnaast betekent kinderopvang voor ons meer dan alleen opvang. Wij hebben de ambitie, de plek te zijn waar de focus ligt op plezier. We werken met een vast team ervaren en enthousiaste pedagogisch medewerkers. Iedere groep, heeft haar eigen vaste pedagogisch medewerkers.

Het pedagogisch beleidsplan is een beleidsstuk dat aan veranderingen onderhevig is. Veranderingen in de wetgeving en nieuwe inzichten omtrent opvoeding, ontwikkeling van kinderen en pedagogiek kunnen ervoor zorgen dat wij besluiten ons pedagogisch beleidsplan te evalueren en aan te passen.

Dit pedagogische beleidsplan, dient als leidraad voor onze twee KDV-groepen;
De baby-dreumesgroep
De Peutergroep

De buitenschoolse opvang (BSO) heeft een eigen pedagogisch beleidsplan.

Wij wensen u heel veel lees plezier! Mochten er vragen zijn dan bent u altijd welkom op de locatie om deze te stellen.

Met vriendelijke groet,
Team De Pepermolen

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	1
Hoofdstuk 1: De Pepermolen.....	4
1.1 De Pepermolen.....	4
Onze kernwaarden	4
Onze inspiratiebronnen	4
1.2 Visie	6
Hoofdstuk 2: Kinderen positief begeleiden naar de volgende stap in hun ontwikkeling	7
2.1 Emotionele veiligheid	7
2.1.1 Goede band met ouders en ruimte voor wennen	7
2.1.2 De pedagogisch medewerkers.....	9
2.1.3 Stabiliteit	13
2.2 Persoonlijke ontwikkeling.....	15
2.2.1 Het stimuleren van bewegen (Motorische vaardigheden).....	16
2.2.2 Kunst, cultuur en creativiteit (Creatieve vaardigheden)	17
2.2.3 Denken, ontluikende geletterheid en Materiële omgeving (Cognitieve vaardigheden).....	18
2.2.4 Taalontwikkeling.....	21
2.2.5 Activiteiten bij De Pepermolen	23
2.2.6 Ontwikkelingsstimulering	24
2.3 Sociale ontwikkeling	25
2.3.1 Samenspel	25
2.3.2 Conflicten in het samenspel.....	26
2.3.3 Interactie kinderen onderling stimuleren	27
2.4 De overdracht van Waarden en normen	27
2.5 Waarnemen van de ontwikkeling.....	28
2.5.1 Observeren en oudergesprekken	28
2.5.2 Overdracht naar school.....	29
2.5.3 Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling	29
Hoofdstuk 3: De Pepermolen informatie voor ouder en kind	31
3.1 Stamgroepen	31
3.1.1 Stamgroep	31
3.1.2 Verlaten van de stamgroep	31
3.1.3 Samenvoegen	32
3.2 Dagindeling	33
3.2.1 Dagindeling	33
3.2.2 Halen en brengen.....	34
3.2.3 Gezonde leefstijl.....	35
3.2.4 Slaapbeleid.....	36
3.3 Ouderportaal, extra dagen, ruildagen, administratie.....	36
3.3.1 Extra dagen en ruildagen.....	36

3.3.2 Halve en hele dagen	36
3.4 Openingstijden en sluitingsdagen	37
3.5 Oudercommissie.....	37
3.6 Klachten	38
Hoofdstuk 4: wet kinderopvang	38
4.1 Drie uren regeling	38
4.2 Pedagogisch medewerkers, stagiaires en vrijwilligers.....	40
4.2.1 Pedagogisch medewerkers	40
4.2.2 Stagiaires	42
4.2.3 Vrijwilligers.....	44
4.3 Ondersteuning andere volwassenen	44
4.3.1 Leidinggevende.....	44
4.3.2 Pedagogisch beleidsmedewerker	45
4.4 Beroepskracht kind ratio.....	45
4.5 Beleid veiligheid en gezondheid	45
4.5.1 Vier ogen principe.....	46
4.5.2 Achterwachtregeling	47

HOOFDSTUK 1: DE PEPERMOLEN

1.1 DE PEPERMOLEN

Kinderopvang de Pepermolen heeft bewust gekozen, voor kinderopvangopvang verdeeld over drie verschillende leeftijdsgroepen, een baby-dreumesgroep, een peutergroep en een buitenschoolse opvang. Op deze manier kunnen wij de groep kinderen beter volgen in hun ontwikkeling en beter inspelen op de behoeftes per leeftijdsgroep. Bij de Pepermolen staat de groep centraal, waarbij het individuele kind niet uit het oog verloren wordt. Iedereen mag bij ons zichzelf zijn. Onze grote groepsruimtes zorgen ervoor dat kinderen de ruimte hebben om de wereld om zich heen te kunnen ontdekken. Ieder kind mag zich spelenderwijs, op zijn eigen tempo ontwikkelen. We hebben respect voor autonomie. Dit betekent dat we kinderen actief de ruimte geven om zelf dingen uit te proberen met respect voor eigen ideeën en oplossingen. Bij de Pepermolen staat het hebben van plezier voorop. Kinderen krijgen diverse activiteiten aangeboden en mogen daarnaast veel zelf bepalen. Bij de Pepermolen is vooral veel vrolijkheid, muzikaliteit en creativiteit, onze opvang is kleinschalig, maar ons aanbod is compleet! Onze pedagogisch medewerkers zijn open, toegankelijk en professioneel en daarmee dus ook vakgericht. Zij hebben kennis van de verschillende ontwikkelingsfasen en weten daardoor dus ook hoe zij de kinderen gericht kunnen stimuleren en kunnen ouders ondersteunen wanneer dit nodig is. Samen met ouders willen wij graag een grote familie vormen waar een wederzijds vertrouwen is in een ieder. Voor de allerkleinsten dienen daarnaast de drie “R-en” (rust, reinheid en regelmaat) als leidraad.

ONZE KERNWAARDEN

Samen met onze pedagogisch medewerkers hebben wij de gezamenlijke kernwaarden van kinderopvang de Pepermolen opgesteld. Deze kernwaarden, zijn leidend voor onze werkwijze en geven richting aan ons pedagogisch handelen.

Onze kernwaarden zijn;

1. Veiligheid en gezondheid
2. Ontwikkeling
3. Respect en duurzaamheid
4. Eigenheid
5. Vertrouwen
6. Liefde
7. Zelfontplooiing
8. Duidelijkheid
9. Gezelligheid
10. Creativiteit.

ONZE INSPIRATIEBRONNEN

Binnen ons werken met kinderen hebben wij ons laten inspireren door verschillende pedagogen. Bepaalde facetten van hun gedachtegang, oog op ontwikkeling, wijze van omgang met kinderen en activiteiten lopen voor ons als een rode draad door het pedagogisch beleidsplan. Van elke pedagoog hebben wij net hetgeen uitgekozen dat past bij De Pepermolen, ons aanspreekt en waarvan wij denken dat wij de kinderen en de kinderopvang ermee kunnen verrijken.

THOMAS GORDON

De Amerikaan Thomas Gordon was een ontwikkelingspsycholoog, die uitging van gelijkwaardigheid in relaties. Centraal in Gordons visie staan respect en aandacht voor elkaar en ruimte voor ieders eigen karakter. De rode draad van zijn methode is de taal van acceptatie. We nemen kinderen serieus en laten ze in hun waarde, zodat we goede relaties met ze op kunnen bouwen. In die context kan een kind groeien, zich ontwikkelen en problemen leren oplossen. Het maakt dat een kind productiever en creatiever wordt en zich gelukkig zal voelen.

Actief luisteren

Gordon hecht veel waarde aan communicatie. Kinderen kunnen goed aangeven wat ze willen, met of zonder woorden. Onze pedagogisch medewerkers proberen de gevoelens of behoeften van een kind te verwoorden om er zo achter te komen wat een kind bedoelt of wat er aan de hand is. Gordon noemt dit actief luisteren. Op die manier ontstaat er niet alleen begrip maar ook

vertrouwen. Soms is het alleen maar nodig om te luisteren zonder woorden: passief luisteren. Daarbij laten de pedagogisch medewerkers voelen, dat zij het kind begrijpen en accepteren zoals het is.

Ik-boodschap

Gordon introduceerde de term 'ik- boodschap' voor een heel specifieke vorm van communicatie. Als een kind iets doet wat een pedagogisch medewerker niet wil, benoemt ze heel concreet waarom dat voor haar vervelend is. Een kind krijgt daarmee de kans zich in een ander te verplaatsen, zonder dat het zich persoonlijk aangevallen voelt. Een pedagogisch medewerker zegt dus niet: 'Jullie moeten niet zo gillen' maar bijvoorbeeld: 'Ik vind het niet prettig, dat jullie zo gillen, want daardoor kan ik niemand meer verstaan. Zullen we samen even een rustig spelletje uitzoeken of willen jullie liever buiten spelen?'. Onze medewerkers en stagiaires hebben in 2018 een Gordon opleiding aangeboden gekregen, die wij in teamverband hebben gevolgd. Ook de ouders krijgen de gelegenheid een cursus te volgen. Door gezamenlijk (ouders, medewerkers en kinderen) dezelfde pedagogische aanpak te volgen, ontstaat er meer begrip en herkenning voor een pedagogische richting en zal het ook makkelijker zijn, om consequent volgens deze visie te blijven werken.

EMMI PIKLER (BABY-DREUMESGROEP)

Emmi Piklers benadering kenmerkt zich door twee principes: respect voor de behoefte aan een stabiele persoonlijke band en respect voor de zelfstandige activiteiten van het kind. Vanuit deze principes ontstaat een derde: de noodzaak om het leven zinvol te organiseren. Er is tijd voor rust en slaap. Een tijd van wakker zijn en in contact zijn met de pedagogisch medewerker die hem/haar verzorgt. En er is een tijd om actief bezig te zijn. Deze verschillende tijden worden zo georganiseerd dat het kind optimaal kan profiteren.

De visie van Emmi Pikler gaat er van uit dat het kind al bij zijn geboorte is uitgerust met het vermogen tot communiceren en leren. De volwassene wordt uitgenodigd de voorwaarden te scheppen waaronder dit potentieel en de autonomie van het kind tot bloei kunnen komen.

Deze voorwaarden zijn:

- 1) Een vrije bewegingsruimte
- 2) Respectvolle verzorging
- 3) De dialoog met het kind

Vrije bewegingsruimte

Tijdens het vrije spel beschikken de kinderen over een ruimte, die aangepast is aan zowel hun behoefte aan veiligheid, als hun behoefte aan ontdekken. Er is speelmateriaal, dat aansluit bij hun leeftijd en belangstelling. Kinderen hebben de mogelijkheid hun eigen interesse en behoefte te volgen, zonder dat de pedagogisch medewerkers ingrijpen door hen aan te moedigen of een andere activiteit voor te stellen. De pedagogisch medewerkers zijn in de buurt, maar beperken zich tot oogcontact of bevestigende woorden. Dat helpt het kind uit te groeien tot een evenwichtig, opgewekt en zelfverzekerd mens.

Respectvolle verzorging

Emmi Pikler hecht veel waarde aan een zorgvuldige en aandachtige fysieke verzorging van het kleine kind, omdat dit het kind een gevoel van geborgenheid geeft. Het gevoel van veiligheid is één van de belangrijkste voorwaarden voor het kind om met plezier te kunnen bewegen en zelfstandig te spelen. Alleen als het kind deze innerlijke zekerheid voelt geliefd te zijn, heeft het de interesse en de energie om zichzelf en zijn omgeving te onderzoeken. Een vrije bewegingsontwikkeling is daarom altijd onlosmakelijk verbonden met een aandachtige, liefdevolle verzorging. Emmi Pikler stelt voor de baby vanaf het moment van zijn geboorte te zien en te behandelen als volwaardig mens, weliswaar voor zijn fysieke welzijn volkomen afhankelijk van volwassenen, maar meer dan alleen maar een bundeltje behoeften en hulpeloosheid.

Dialoog met het kind

Als er bij de verzorging werkelijk sprake is van samenspel vervult dat niet alleen de behoeften van het kind, maar is het zowel voor het kind als voor de volwassene ook een belangrijke sociale ervaring. Een baby die in de loop van de verzorging steeds meer kan bijdragen aan de gezamenlijke handelingen, merkt dat zijn signalen echt worden gezien en begrepen. Hij merkt dat hij invloed kan uitoefenen op de situatie, wat zijn gevoel van autonomie en competentie versterkt.

De pedagogisch medewerkers observeren de bewegingen van de kinderen en ondernemen actie bij vermoeidheid. Dit betekent dat er wordt aangesloten op de behoefte van het individuele kind en het kind gaat slapen indien het daar behoefte aan heeft.

MARIA MONTESSORI

Maria Montessori was een Italiaanse pedagoog die een pedagogisch richting heeft ontwikkeld, waarin het kinderen leren om het zelf te doen centraal staan. Een veel benoemde citaat vanuit de Montessori stroming is dan ook: "Help mij het zelf te doen". Montessori ziet kinderen als mensen in wording en gelooft dat kinderen de wereld verkennen door zelf te doen, waardoor zij ervaringen opdoen die zij in de loop van hun ontwikkeling nodig hebben om als vrij mens te kunnen participeren aan de maatschappij. Kinderen ontwikkelen zich door hun omgeving en daarom is een goed voorbereide omgeving die aansluit bij de behoeften van het kind van belang. Kinderen mogen niet belemmerd worden in hun natuurlijke ontwikkeling. Daarbij is persoonlijk contact tussen de kinderen en de verzorgers (pm'ers en ouders) van groot belang, waardoor een vertrouwde sfeer ontstaat. Vanuit dit vertrouwde gevoel kunnen kinderen zich op eigen wijze en tempo ontwikkelen.

De Montessori stroming is binnen de Pepermolen terug te zien in de vorm van het geven van de ruimte aan de kinderen om zich vaardigheden zoveel mogelijk zelf eigen te maken, het kinderen laten kiezen met wat zij willen spelen en hoe zij daarmee willen spelen, het aansluiten van de pedagogisch medewerkers bij de ontwikkeling en leeftijd van het kind door middel van een uitdagende speel- leeromgeving (sensomotorisch materiaal voor de baby's, blokken en ballen voor de dreumesen, verkleedkleding voor de peuters en kleiner constructiemateriaal voor de schoolgaande kinderen, etc.), het volgen van het spel van de kinderen en hierop aansluiten en tot slot natuurlijk het persoonlijke individuele contact dat de pedagogisch medewerkers met de kinderen hebben, waarin zij hen waar nodig ondersteuning bieden.

1.2 VISIE

Bij kinderopvang De Pepermolen staat de groep centraal, waarbij het individuele kind niet uit het oog verloren wordt. Binnen onze grote groepsruimtes krijgen de kinderen de kans om de wereld om zich heen te kunnen ontdekken en zichzelf spelenderwijs in eigen tempo te ontwikkelen. Hierbij wordt er een prikkelende leeromgeving aangeboden waarbij er sprake is van veel respect voor de autonomie onder begeleiding van warme en betrokken pedagogisch medewerkers. De pedagogisch medewerkers bieden de aller jongste kinderen rust, reinheid en regelmaat en begeleiden alle kinderen op positieve wijze naar de volgende stap in hun ontwikkeling.

HOOFDSTUK 2: KINDEREN POSITIEF BEGELEIDEN NAAR DE VOLGENDE STAP IN HUN ONTWIKKELING

Marianne Riksen-Walrave is voormalig hoogleraar ontwikkelingspsychologie. Zij had als doel, om de kwaliteit van de kinderopvang “steeds in het vizier” te houden en vanuit deze gedachte heeft ze een viertal gemeenschappelijke basisdoelen voor de opvoeding in de kinderopvang en het gezin geformuleerd (Riksen-Walraven, 1998):

1. Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid;
2. Gelegenheid bieden tot ontwikkelen van persoonlijke competenties
3. Gelegenheid bieden tot ontwikkelen sociale competenties
4. Gelegenheid bieden om waarden en normen eigen te maken

Ze ging ervan uit dat de basisdoelen voor het opvoeden van jonge kinderen in de kinderopvang in principe dezelfde zijn als in het gezin, maar dat de kinderopvang andere - en vaak ook meer - middelen ter beschikking heeft om die doelen te realiseren dan het gezin. De basis/ontwikkelingsdoelen in combinatie met de wet kinderopvang vormen het uitgangspunt voor het pedagogisch beleid van de Pepermolen.

2.1 EMOTIONELE VEILIGHEID

Kinderen hebben een veilige omgeving nodig, om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Met een veilige omgeving, wordt in dit geval een emotioneel veilige omgeving bedoeld. Wanneer een kind zich onveilig voelt, staat het niet open om te spelen en te leren. Het gevoel van veiligheid wordt bepaald door:

- 1) Goede band met ouders en ruimte voor wennen
- 2) De pedagogisch medewerkers
- 3) Stabiliteit

2.1.1 GOEDE BAND MET OUDERS EN RUIMTE VOOR WENNEN

INVESTEREN VERTROUWENSBAND MET OUDERS

In de eerste plaats zijn kinderen gehecht aan hun vader, moeder, broertjes en/of zusjes en andere familieleden. Als ouders zich niet welkom voelen in een kindercentrum, kunnen kinderen dat gevoel overnemen. Ouders hebben meestal de wens, dat ze een “lieve pedagogisch medewerker” willen, die emotioneel betrokken is bij hun kind. Wanneer ouders zich onzeker voelen of er zijn spanningen tussen een ouder en medewerker, maakt dat de kinderen ook onzeker. Daarom is het belangrijk om een goede vertrouwensband met de ouders op te bouwen. Op De Pepermolen doen wij dit op verschillende manieren. Allereerst is er een uitgebreide rondleiding waarin wij ouders kennis laten maken met De Pepermolen en ruimte geven voor al hun vragen. Hierop volgt de intake waarbij de pedagogisch medewerkers interesse tonen in de ouders en het kind en uitvragen wat ouders belangrijk vinden in de verzorging van het kind en welke gewoontes het kind prettig vindt zodat zij hier zo goed mogelijk op kunnen aansluiten op de groep. Ouders krijgen op de eerste wendag de mogelijkheid samen met het kind op de groep aanwezig te zijn en zo op een rustige manier kennis te maken met de groep, de andere kinderen en de pedagogisch medewerkers. Bij De Pepermolen zijn wij ons zeer bewust dat het wennen zowel geldt voor de ouder(s) als voor het kind. Tijdens de opvangdagen bij De Pepermolen nemen de pedagogisch medewerkers de tijd voor overdrachten, er worden zowel positieve momenten van de dag gedeeld (bijvoorbeeld een nieuwe stap dat het kind in zijn ontwikkeling gezet heeft) maar ook momenten die het kind eventueel nog lastig vindt, wij vinden het belangrijk om met ouders uit te wisselen hoe zij dit thuis ervaren en of zij dit herkennen bij het kind, zodat wij hier op de groep zo goed mogelijk op in kunnen spelen. Door open met ouders te communiceren en hen nauw te betrekken bij de verzorging van hun kind op de groep creëren wij een goede vertrouwensband met ouders. Daarnaast heeft het vaste mentorschap ook als doel om een hechtere band tussen, ouders, kinderen en medewerkers te stimuleren.

WENNEN

Voordat een kind van start gaat op één van onze groepen, beginnen wij met een wenperiode. De wenperiode bestaat uit 3 dagdelen. Het eerste wenmoment koppelen wij aan het intakegesprek. De ouder(s) kijken eerst even samen met het kind rond op de groep om vervolgens mee te gaan met

de mentor van het kind voor het intakegesprek, de ouders kunnen hun kind dan op de groep achter laten voor het eerste wenmoment. Zo zijn ouders toch nog in de buurt en verloopt het 'loslaten' in stappen. Bij de intake vragen wij de ouders van baby's specifiek om gewoontes, zo kunnen wij vragen om ons te laten zien hoe zij de flesvoeding geven, of hoe zij de baby in bed leggen. Dit doen wij zodat wij nog beter bij de behoeftes en gewoontes van het kind kunnen aansluiten. Daarnaast vragen wij ouders van jonge kinderen iets mee te geven wat naar thuis ruikt, dit kan een knuffel zijn, maar ook een dekentje of zelfs een t-shirt van de mama. Zo heeft het kind altijd iets vertrouwd bij zich, hetgeen de wenperiode voor het kind kan versoepelen. Ook is de intake een mooi moment om ouders meer uitleg te geven over de werkwijze en visie van De Pepermolen. Na dit eerste wenmoment zijn er nog 2 wenmomenten voor het kind op de groep alvorens het kind hele dagen komt.

Voorbeeld van een wenschema:

Intake & 1 ^e wendag	09.00-10.00
2 ^e wendag	09:00-11:00 of 14.00-16:00
3 ^e wendag	09:00-11:00 of 14.00-16:00
4 ^e wendag	Hele dag (afhankelijk van het welbevinden van het kind)

Het is aan de pedagogisch medewerker (mentor van het kind), in overleg met ouders, om te bepalen of er meer wenmomenten worden ingepland. Dit kan wanneer een kind veel huilt, of moeite heeft met het drinken uit een fles, omdat het gewend is dat het bij zijn of haar moeder borstvoeding krijgt. Ieder kind is anders en daarom gaan we flexibel om met het aantal wendagdelen. Wanneer een kind moeite heeft met wennen kan ervoor gekozen worden om, gedurende twee weken, het kind meerdere dagen in de week (4 à 5 dagen) korte momenten te laten wennen. Doordat de wenmomenten dan dicht op elkaar zitten voelt het kind zich sneller thuis en verloopt het wennen soepeler.

Wennen bij overgang andere groep

Wanneer een kind van de baby-dreumesgroep over gaat naar de peutergroep of wanneer een peuter overgaat naar de BSO, dan mogen ze gaan wennen op de andere groep. Dit gebeurt meestal 2 weken voor de startdatum op de nieuwe groep. Ouders worden van te voren door de mentor van het kind geïnformeerd wanneer hun kind mag wennen op de nieuwe groep, zodat zij hun kind thuis kunnen voorbereiden. Ouders hoeven niet bij het wennen aanwezig te zijn. Het wennen bestaat uit 2 dagdelen.

Voorbeeld van een wenschema:

1 ^e wendag 09.00-12.30	Het kind wordt in de ochtend door de ouders op zijn vertrouwde groep gebracht. Om 09.00 gaat het kind met zijn vertrouwd pedagogisch medewerker richting de peutergroep. De vertrouwd pedagogisch medewerker neemt de tijd om even samen met het kind de groep te verkennen en het kind voor te stellen aan zijn nieuwe juffen en de andere kinderen. Daarna zal zij afscheid nemen en zal de pedagogisch medewerker van de peutergroep het kind overnemen. Het kind blijft op de peutergroep gedurende het fruitmoment, de kring, het vrij spelen of de activiteit, de lunch en wordt vervolgens door de pedagogisch medewerker van de peutergroep naar bed gebracht. Na het slaapje wordt het kind door zijn vertrouwd pedagogisch medewerker van de babygroep weer uit bed gehaald en blijft het de middag op de babygroep spelen.
2 ^e wendag 09.00-12.30	De tweede wendag verloopt op dezelfde wijze als de eerste wendag. Wanneer blijkt dat dit nodig is zal er nog een 3 ^e wendag worden ingepland.

De wijze waarop de wenperiode wordt vormgegeven bij de overstap van de peutergroep naar de BSO is terug te vinden in het pedagogisch beleidsplan van de BSO.

Doel van het wennen

Het doel van het wennen is om de aanmaak van het stresshormoon cortisol bij baby's te reduceren en kans op wiegendood daarmee te verkleinen. Daarnaast willen we kinderen in kleine stapjes vertrouwd laten worden en kennis laten maken met de pedagogisch medewerkers, andere kinderen en de groepsruimten. We kiezen, afhankelijk van de leeftijd en behoeftes van het kind en de groep

waar hij of zij geplaatst wordt, een goed moment uit om te komen wennen. Daarnaast laten we maximaal één kind per dag wennen (per groep) zodat er voldoende aandacht kan zijn voor het kind.

2.1.2 DE PEDAGOGISCH MEDEWERKERS

Interactieve vaardigheden zijn vaardigheden van de pedagogisch medewerker tijdens de interactie/omgang met alle kinderen in de groep. Deze vaardigheden zijn van groot belang gezien deze invloed hebben op de ontwikkeling en de welzijn van de kinderen in de groep. Daarnaast kan zij met deze vaardigheden de emotionele veiligheid van de kinderen verhogen. Binnen deze vaardigheden zijn onze eerder genoemde inspiratiebronnen terug te zien.

STRUCTUUR EN GRENZEN STELLEN

Kinderen voelen zich veilig als er duidelijke regels zijn waaraan ze zich kunnen houden. Regels kunnen inhouden: omgangsnormen, grenzen om de veiligheid te waarborgen, terugkerende indeling van de dag en dergelijke. Doordat kinderen weten wat zij kunnen verwachten, hebben zij de mogelijkheid om zich hier op voor te bereiden. Daarnaast is het voor de kinderen ook duidelijk wat er van hen verwacht wordt. Het is prettig voor de pedagogisch medewerkers om structuur en grenzen te hebben, omdat dit hun werk overzichtelijker maakt. Maar ook voor kinderen is het een belangrijke voorwaarde voor hun emotionele ontwikkeling. Als kinderen zich veilig voelen, kunnen zij zich beter ontwikkelen doordat zij zich dan open durven te stellen voor nieuwe ervaringen.

Bij De Peperemolen bieden de pedagogisch medewerkers structuur en stellen ze grenzen op de volgende manieren:

- Tijdens de communicatie en omgang met kinderen, ouders en collega's laten de pedagogisch medewerkers het goede voorbeeld zien aan de kinderen. Goed voorbeeld doet goed volgen! *'Oh nee, ik zie dat het juf Ilse niet lukt om de borden te dragen. Ik ga haar helpen!'*.
- Om een duidelijke structuur voor de kinderen aan te brengen in de dag, wordt er zoveel mogelijk vastgehouden aan de dagindeling. Deze wordt beschreven in paragraaf 3.2. Aan de verschillende momenten van de dag worden vaste liedjes gekoppeld, hierdoor herkennen de kinderen wat er staat te gebeuren en dit helpt hen deze overgang makkelijker te maken. Zo zijn er bijvoorbeeld vaste liedjes voor het opruimmoment, het eetmoment en de kring. Daarnaast vertellen de pedagogisch medewerkers altijd wat er gaat gebeuren en wat er van de kinderen wordt verwacht, hiermee bieden zij voorspelbaarheid.
- Grenzen stellen doen de pedagogisch medewerkers door zoveel mogelijk positieve gedragsaanwijzingen te geven. Dit houdt praktisch in dat er zo min mogelijk 'nee' wordt gezegd. Om het 'nee' zeggen te voorkomen benoemen de pedagogisch medewerkers zoveel mogelijk positief gedrag en complimenteren ze kinderen voor dit goede gedrag. *'Wat goed dat jij op je beurt wacht'*. Daarnaast maken zij gebruik van positieve ik-boodschappen om gewenst gedrag te versterken *'ik word er blij van dat je mij helpt, dan hoef ik het niet alleen te doen'*. Bij kinderen werkt het zo dat waar er aandacht aan wordt gegeven, groeit. Als er dus veel aandacht is voor positief gedrag, zullen kinderen dit meer gaan vertonen. Daarom proberen we bij De Peperemolen zo min mogelijk aandacht te geven aan minder gewenst gedrag. Als dit wel gebeurt gaat de pedagogisch medewerker in gesprek met het kind op ooghoogte en op het taalniveau dat voor het kind haalbaar is en maakt daarbij gebruik van de eerder genoemde ik-boodschap van Thomas Gordon. Hierbij wordt het gedrag van het kind benoemd en het gevolg en eventueel gevoel dat dit teweegbrengt: *'Teun, je staat op de stoel. Dit vind ik een beetje spannend, want zo kun je vallen'*. De kinderen wordt de kans gegeven om te reageren, wie weet stapt Teun zelf wel van de stoel af of gaat op zijn billen zitten. Wanneer dit niet gebeurt wordt bij de kinderen die nog niet kunnen praten verteld wat zij wel zouden kunnen doen: *'Je mag op de grond staan of op je billen zitten'* en wordt aan de kinderen die wel kunnen praten gevraagd wat de regel is of wat zij eventueel wel zouden kunnen doen: *'Wat mag je ook al weer wel op de stoel?', 'Hoe kunnen we ervoor zorgen dat jij niet valt?'*. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het stellen van open vragen of gesloten vragen afhankelijk van de leeftijd van het kind. Waarbij het kind de kans krijgt op zijn eigen gedrag te reflecteren en zelf met een oplossing of het gewenste gedrag naar voren te komen.
- Indien het ongewenste gedrag gevaar met zich meebrengt kan de pedagogisch medewerker ervoor kiezen het spel van het kind tijdelijk te beëindigen en het kind te vragen om wat anders te kiezen. Wanneer ongewenst gedrag zich blijft herhalen wordt zoveel mogelijk

gekozen voor de “time-in” methode waarbij de pedagogisch medewerker in contact blijft met het kind en het kind actief ondersteunt in het ombuigen van zijn gedrag. Of wanneer het nodig is het kind een veilige ruimte te bieden waar het zijn emoties kwijt kan *‘Sofie, ik neem je even mee naar de kussens, hier kan je zo boos zijn als je wilt, als je wil slaan kan dat tegen de kussens, zo doe je anderen geen pijn’*. Deze manier van ondersteunen vinden wij effectiever en sensitiever dan gebruik te maken van een “time-out” waarbij een kind voor bepaalde tijd apart gezet wordt. Een andere optie is om ervoor te kiezen het kind even uit de situatie te halen en in een andere situatie te plaatsen *‘Tom, ik heb nu een aantal keer aan jou verteld dat je binnen mag lopen, ik zie jou nog steeds rennen, ik kies er nu even voor om jou aan tafel te zetten, daar mag je even gaan puzzelen, dan mag je straks weer proberen om op de groep te spelen’*

- Op de groepen hebben wij groepsregels om de veiligheid te waarborgen en een prettige omgeving te behouden. *‘Binnen lopen we, buiten mogen we rennen’, ‘Wij wachten op onze beurt’, ‘Wij ruimen ons speelgoed op’, ‘Wij doen voorzichtig met elkaar, de dieren en met het speelgoed’*. De regels worden door de pedagogisch medewerkers regelmatig besproken en ook wordt er dan uitgelegd waarom deze belangrijk zijn. Een positieve benadering is hierbij altijd het uitgangspunt.

Benjamin was met de poppen aan het spelen, maar is nu een boek aan het lezen. De pedagogisch medewerker ziet dat Benjamin vergeten is om op te ruimen en probeert hem aan te sporen om uit zichzelf op te ruimen door het goede voorbeeld te geven. ‘Oh oeps, ik val bijna over de poppen heen. Ik zie dat niemand ermee aan het spelen is dus ik ruim dit maar even op’. Benjamin hoorde wat de pedagogisch medewerker zei en ziet haar de poppen opruimen. Na even te twijfelen legt hij zijn boek weg en gaat haar helpen. ‘Wat fijn dat je mij komt helpen Benjamin, nu is alles weer netjes en kan niemand over het speelgoed vallen!’.

SENSITIEVE RESPONSIVITEIT

Zoals eerder omschreven, binnen onze inspiratiebron Emmi Pikler, is een gevoel van veiligheid één van de belangrijkste voorwaarden voor het kind om de wereld om hen heen te ontdekken. Respectvolle verzorging en dialoog met het kind zijn hierin dan ook van belang. Kinderen voelen zich emotioneel veilig als er sensitief en responsief op hen wordt gereageerd. Sensitieve responsiviteit is een interactievaardigheid en houdt in dat je gevoelig bent voor de signalen van het kind, deze opmerkt en juist interpreteert en vervolgens een gepaste en prompte reactie geeft waaruit blijkt dat je de intenties van het kind begrepen hebt. Als pedagogisch medewerkers geef je hierdoor het signaal af naar de kinderen dat je ze begrijpt, liefhebt en een veilige haven voor ze kan zijn wanneer dit nodig is. Hierdoor voelt het kind zich begrepen, geaccepteerd en veilig.

Bij kinderdagverblijf De Pepermolen benaderen wij kinderen vanuit sensitieve responsiviteit op de volgende manieren:

- De pedagogisch medewerker neemt de tijd om alle kinderen individueel te begroeten bij binnenkomst en vertrek.
- Ook zijn de pedagogisch medewerkers altijd toegankelijk. Dit uit zich doordat pedagogisch medewerkers contact met alle kinderen van de groep houden, door rustig en vriendelijk rond te kijken, regelmatig te lachen naar de kinderen en wanneer het nodig is te reageren op signalen van kinderen. Zij is gedurende de dag zowel fysiek als mentaal beschikbaar voor de kinderen.
- Tijdens verzorgingsmomenten geeft de pedagogisch medewerker het kind volledige aandacht, zie ziet deze momenten als kansen om het kind individuele aandacht te geven waardoor het kind tijdens deze momenten emotioneel bij kan tanken. Dit warme persoonlijke contact draagt namelijk bij aan het gevoel van veiligheid van de kinderen, waarmee zij weer vol energie op ontdekkingsstocht kunnen gaan. Daarnaast kan de pedagogisch medewerker, door het hebben van volledige aandacht, haar verzorging op zorgvuldige wijze uitvoeren en goed afstemmen op het kind.
- De pedagogisch medewerkers hebben gedurende de hele dag een observerende houding, zij zien elk individueel kind en houden tegelijkertijd overzicht over de groep. Als een kind een signaal afgeeft, in mimiek, woorden of lichaamshouding, dan reageren zij hierop door met het kind te praten en eventueel emoties en/of behoeftes te benoemen, maar ook door een knuffel te geven of ander lichamenlijk contact te bieden als het kind hier behoefte aan heeft. Hierin is het actief luisteren van onze inspiratiebron Thomas Gordon ook weer

duidelijk terug te zien. Door actief te luisteren ontdekken de pedagogisch medewerkers wat de kinderen echt bedoelen en/of willen en voelen kinderen zich gezien, gehoord en begrepen. Hierop kan dan weer op een voor het kind passende wijze worden gereageerd en aangesloten.

- Bij De Pepermolen proberen wij de emoties van de kinderen zoveel mogelijk te benoemen, dit laten we in eerste plaats door de kinderen zelf doen. Door de vraag te stellen; *‘hoe voel je je nu?’*. Indien een kind geen woorden kan geven aan zijn gevoel en/of emotie zal de pedagogisch medewerker dit doen door bijvoorbeeld te zeggen *‘ik zie dat je boos bent, klopt dit?’*, hierdoor leert het kind welke emoties het ervaart, dat deze emotie gevoelt mag worden maar ook hoe het hiermee om kan gaan. Daarnaast zal de pedagogisch medewerker ook haar eigen emotie en gevoel benoemen als dat nodig is binnen de situatie *‘ik schrik ervan als er met speelgoed wordt gegooid, dan ben ik bang dat het mij pijn doet’* zo leren kinderen dat anderen deze gevoelens ook kunnen hebben.
- Pedagogisch medewerkers spreken verder op een rustige toon met de kinderen en maken hierbij altijd oogcontact, in gesprek met het kind stelt zij zoveel mogelijk open vragen. *‘Waar wil je mee spelen?’*, *‘Wat heb jij gisteren met papa gedaan?’*, *‘Wat is jou lievelingskleur?’*. Daarnaast laat de pedagogisch medewerker de kinderen merken dat er naar ze geluisterd wordt door zowel verbaal als non-verbaal te reageren op wat het kind zegt. Concreet wordt dit gedaan door in gesprek met het kind door te vragen, het verhaal samen te vatten of iets te herhalen: *‘De vrachtwagen viel om’*, te knikken met het hoofd of soms te reageren met een toestemmend geluid. Het uitgangspunt is actief te luisteren om op deze manier het kind te stimuleren vrij te vertellen over zijn belevenissen.
- Ten slotte geeft de pedagogisch medewerker regelmatig een concreet compliment aan individuele kinderen, daarbij noemt zij kinderen bij eigen naam zodat ieder kind zich gezien voelt. *‘Olivia, wat ben jij goed aan het oefenen met tellen!’*.

James krijgt de fles van een pedagogisch medewerker, ze zitten op de bank ‘wat drink je vandaag goed James’, zegt de pedagogisch medewerker terwijl ze afwacht tot James oogcontact met haar maakt. Als hij dit doet glimlacht ze naar hem en zegt: ‘heb je zoveel trek gekregen van het oefenen met omdraaien?’.

De kinderen mogen vrij spelen. Mila heeft ervoor gekozen om te kleuren, zij zit in haar eentje aan tafel. De pedagogisch medewerker zakt door haar knieën zodat ze op ooghoogte is met Mila en zegt: ‘Wat ben jij een mooie tekening aan het maken Mila. Klopt het dat je een zwembad tekent?’. Mila bevestigt dit en tekent rustig verder. ‘ga je wel eens naar het zwembad?’, ‘ja heel vaak’, ‘met wie ga je vaak naar het zwembad?’, ‘met papa en mama en mijn zusje’, ‘leuk hoor, zij zullen je tekening vast ook heel mooi vinden’. De pedagogisch medewerker geeft Mila een aai over haar bol en laat haar in alle rust verder werken aan de tekening.

RESPECT VOOR DE AUTONOMIE

Autonomie betekent het recht om zelf te bepalen wat je doet. Een aspect wat duidelijk in onze inspiratiebronnen Emmi Pikler en Maria Montessori naar voren komt. Kinderen ontwikkelen zich namelijk op eigen wijze en op eigen tempo, en leren door zelf te doen. Als je respect hebt voor de autonomie van het kind, wil dat zeggen dat je respect hebt voor wie het kind is, voor de eigenheid van het kind en voor wat het kind wilt. Elk kind is uniek en bij De Pepermolen accepteren wij iedereen zoals hij of zij is. Door het kind het gevoel te geven dat het mag zijn wie hij is en dat het er toe doet wat hij wilt, krijgt een kind het gevoel dat de pedagogisch medewerker vertrouwen in hem heeft en dit stimuleert het zelfvertrouwen en verantwoordelijkheidsgevoel van een kind.

Bij De Pepermolen tonen wij respect voor de autonomie van de kinderen door:

- Kinderen de mogelijkheid te geven om eigen keuzes te maken. Zoals: waar ga ik spelen, aan welke activiteit ga ik meedoen, welk fruit pak ik van het bord etc.
- De kinderen de tijd te gunnen om zelf iets uit te proberen. Ook als het niet direct lukt, de pedagogisch medewerkers stimuleren dan het kind en helpen door middel van praten en uitleg geven. *‘Als je het blokje iets draait dan past het precies door het gat heen’, ‘Het gaat al heel goed! Nog een klein beetje harder trekken en dan krijg je het deksel er af’*. Dit sluit aan bij de welbekende citaat van Maria Montessori: “Leer mij het zelf te doen!”

- De kinderen te stimuleren om zoveel mogelijk zelf te doen: de jonge kinderen zelf klittenbandjes van de schoenen dicht laten doen en oudere kinderen mee te laten helpen met de afwas.
- Geduld te tonen voor ideeën en oplossingen van het kind en als de situatie het toelaat mee te gaan met deze ideeën en oplossingen. Wij zien kinderen, net als Maria Montessori, als mensen in wording die zich op eigen wijze en tempo ontwikkelen, waarin zij gebruik maken van hun eigen talenten en kunnen. Het geven van waardering voor en het meegaan met de ideeën van de kinderen stimuleert de kinderen om mee te denken en leert hen dat hun mening en ideeën net zo waardevol zijn.
- Het zoveel mogelijk voorkomen van commanderen en nee zeggen. In plaats daarvan vraagt de pedagogisch medewerker de medewerking van de kinderen: *‘Loop je even met mij mee naar de commode? Dan gaan we je luier verschonen’*. Bij de Pepermolen zien wij kinderen namelijk, net als Emmi Pikler, als een volwaardig mens. Een persoon met eigen behoeftes, ideeën, opvattingen en emoties.
- Respectvol om te gaan met de lichamelijke autonomie van het kind. Dit doet de pedagogisch medewerker door altijd aan te kondigen wanneer zij een kind gaat aanraken of oppakken. Zij raakt kinderen altijd op een zorgvuldige manier aan en geeft het kind bewegingsvrijheid bij lichamenlijk contact.

De pedagogisch medewerker is de tafel aan het afruimen en ziet dat Samuel haar aan het gadeslaan is. ‘Wil je me helpen met opruimen Samuel?’, vraagt ze. Samuel knikt. ‘Dan mag je deze borden vasthouden en achter mij aanlopen, lukt dat?’. Samuel pakt de borden vast en zegt dat het gaat lukken. Samen ruimen ze de tafel af.

‘Ik wil op de muur tekenen’, zegt Amy. De pedagogisch medewerker reageert: ‘Dat zou wel heel leuk zijn hè, maar als we dat doen dan wordt de muur vies. Misschien kunnen we wel een groot papier op de muur hangen en daar op tekenen? Dan lijkt het net alsof we op de muur tekenen, maar wordt de muur toch niet vies! Vind je dat een goed idee?’. Amy springt op en neer en zegt dat ze dat heel leuk zou vinden. Samen gaan ze de benodigdheden verzamelen.

Gedurende de dag proberen de pedagogisch medewerkers de kinderen zoveel mogelijk keuzemogelijkheden aan te bieden: ‘Welke kleur beker wil je?’, ‘Doe je eerst je jas of eerst je schoenen aan?’, ‘Wat voor broodbeleg wil je?’, ‘Speel je liever met de fiets of met de bal?’, ‘Waar ga je zitten met je boek?’.

PRATEN EN UITLEGGEN

Zoals eerder benoemd is warm persoonlijk contact tussen pedagogisch medewerkers/verzorgers en kinderen in de vorm van respectvolle communicatie en verzorging, dialoog en actief luisteren, van groot belang. Hiermee wordt namelijk bijgedragen aan het gevoel van veiligheid van waaruit kinderen de wereld om hen heen kunnen ontdekken. Gedurende de dag benoemen de pedagogisch medewerkers voortdurend wat zij zien en wat zij gaan doen. Door deze communicatie met de kinderen wordt de omgeving en de gebeurtenissen die zich afspelen voorspelbaar voor de kinderen. Dit zorgt voor emotionele veiligheid omdat kinderen zich kunnen voorbereiden op gebeurtenissen en zij de wereld beter begrijpen doordat de pedagogisch medewerker zoveel benoemt. Een belangrijk onderdeel van de communicatie tussen pedagogisch medewerker en kind is dat deze gelijkwaardig is. Er wordt dus mét de kinderen gepraat en niet tégen de kinderen, waardoor er sprake is van een dialoog (praten en luisteren wisselen elkaar af).

Bij De Pepermolen wordt de interactievaardigheid praten en uitleggen concreet toegepast tijdens de kinderopvang op de volgende manieren:

- De pedagogisch medewerkers grijpen gedurende de dag regelmatig kansen voor het voeren van alledaagse gesprekken met de kinderen waarbij het kind ook de ruimte krijgt om zelf te bepalen waar het over wil praten. Tijdens deze gesprekken luisteren zij oprecht naar de kinderen, zij laten zien dat ze de kinderen hebben gehoord door non-verbale en verbale communicatie en komen altijd met een reactie, door bijvoorbeeld door te vragen, antwoord te geven op een vraag of het verhaal samen te vatten *‘dus jij zat bij mama op de fiets en toen kwam er een brandweerwagen voorbij’*. Kortom de pedagogisch medewerkers voeren echte gesprekken met kinderen en hebben een actieve luisterhouding, waardoor kinderen

zich gezien, gehoord, begrepen en geaccepteerd voelen. De pedagogisch medewerker stemt hierbij de inhoud en taal af op de interesse en het ontwikkelingsniveau van het kind.

- De pedagogisch medewerker benoemt al haar handelingen aan de kinderen. Zij vertelt de kinderen wat zij doet maar geeft ook vooraf aan wanneer zij iets van plan is om te gaan doen. Indien de situatie het toelaat wacht zij eerst de reactie van het kind af. Dit kunnen kleine verklaringen zijn zoals; *'ik ga even fruit snijden'* tot verklaringen die iets zeggen waarom kinderen iets moeten doen zoals; *'wij gaan met zijn allen opruimen zodat we daarna aan tafel fruit kunnen eten'*.
- De pedagogisch medewerker moedigt het kind aan om gedachtes, ideeën en gevoelens te verwoorden. Daarnaast helpt de pedagogisch medewerker de kinderen om hun verhaal te vertellen. Hierbij heeft zij oog voor de taalontwikkeling.
- Op een speelse manier wordt er gebruik gemaakt van taal om zo de taal extra te stimuleren. Zo lezen de pedagogisch medewerkers met grote regelmaat verhalen voor, worden er veel liedjes met elkaar gezongen en wordt er themagericht gewerkt waarbij spelenderwijs woorden worden geoefend. Door regelmatig in kleinere groepjes te werken ontstaan er voor het kind meer kansen om actief deel te nemen aan gesprekken en zo zijn eigen gesproken taal uit te breiden. De pedagogisch medewerker speelt hier op in door wat het kind zegt uit te breiden, bijvoorbeeld door wat het kind zegt te herhalen in een langere zin of door hier nieuwe woorden aan toe te voegen en zo de woordenschat uit te breiden.

Jake zegt tegen de pedagogisch medewerker: 'Ik wil niet naar bed', 'Oh nee? Vertel eens?', 'Ik ben niet moe', 'Hoe komt het dat je nog niet moe bent?'... Doordat de pedagogisch medewerker Jake aanmoedigt om te vertellen waarom hij nog niet moe is, voelt hij zich gehoord en veilig.

Een pedagogisch medewerker is aan het puzzelen met Naomi. Er valt een stukje op de grond. 'Oeps, daar valt een stukje op de grond. Zie je dat stukje daar onder de tafel liggen? Lukt het jou om dat te pakken?'. Naomi kruipt onder de tafel en pakt het stukje: 'Hier'. 'Dank je wel! Wat staat er op?', 'Blauwe auto!', 'Inderdaad, dat heb je goed gezien. Er staat een blauwe auto op!', 'Mijn papa is rode auto'. 'Heeft jou papa een rode auto? Wat leuk, dat wist ik helemaal niet. Dan is de auto van jou papa dezelfde kleur als die van je trui: rood! Zie je dat?'

2.1.3 STABILITEIT

Ons doel is, om zoveel mogelijk te werken met vaste pedagogisch medewerkers en met vaste werkdagen. De Pepermolen werkt hiernaast met een vast werkrooster. Medewerkers van één groep, gaan om beurten op vakantie. Door deze maatregelen te treffen, voorkomen we dat kinderen onnodig worden blootgesteld aan te veel wisseling van pedagogisch medewerkers. Wisseling van pedagogisch medewerkers op de groep, staat een goede hechting tussen een kind en pedagogisch medewerker in de weg. Daarnaast is uit onderzoek gebleken, dat baby's zich kunnen hechten aan maximaal 3 tot 6 verzorgers. Naast ouders en grootouders, is het belangrijk om het aantal pedagogisch medewerkers, waar baby's zich aan kunnen hechten en zo een optimaal mogelijke vertrouwensband kunnen opbouwen, zo klein mogelijk te houden.

VASTE GEZICHTENCRIERIUM.

Bij kinderopvang de Pepermolen werken wij volgens 'het vaste gezichtencriterium':

'Als een kind jonger is dan één jaar, zijn er maximaal twee vaste beroepskrachten die voor het kind zorgen. Eén van deze beroepskrachten is altijd aanwezig in de stamgroep van het kind. Als er meer dan drie beroepskrachten tegelijkertijd werken in de stamgroep, zijn er maximaal drie vaste beroepskrachten toegewezen aan een kind jonger dan één jaar. Als een kind één jaar of ouder is, zijn er maximaal drie vaste beroepskrachten die voor het kind zorgen. Eén van deze beroepskrachten is altijd aanwezig in de stamgroep van het kind. Als er meer dan drie beroepskrachten tegelijkertijd werken in de stamgroep, zijn er maximaal vier vaste beroepskrachten toegewezen aan een kind van één jaar of ouder'.

Er zijn twee uitzonderingen op het bovenstaande:

- Kinderen waarvan uit de overeenkomst blijkt dat er gebruik wordt gemaakt van dagopvang op wisselende dagen per week. In dat geval kan het zijn dat het kind niet gekoppeld wordt aan een vaste stamgroep, stamgroepruimte en vast aantal beroepskrachten.

- Als de ouder schriftelijke toestemming geeft dat hun kind voor een overeengekomen periode in een andere stamgroep dan de eigen stamgroep mag worden opgevangen. Dan kan er afgeweken worden van het aantal stamgroepen, stamgroepruimte en vaste aantal gekoppelde beroepskrachten.

Als De Pepermolen het organisatorisch, na inspanning, toch niet voor elkaar krijgt om de vaste gezichten in te plannen, bijvoorbeeld wegens ziekte, vakantie of verlof van één of meerdere vaste beroepskrachten, kan er afgeweken worden van het aantal vaste beroepskrachten mits er aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Zo is er bijvoorbeeld een inspanning gedaan om te zorgen dat ziekte of vakantie wordt opgelost door het inzetten van vaste beroepskrachten op de groep en gaat het om een kortdurende periode van maximaal vier aaneengesloten weken. Daarnaast zijn er ten hoogste twee of drie vaste beroepskrachten beschikbaar als vast gezicht.

Er kan maximaal vier aaneengesloten weken afgeweken worden van het vaste-gezichten criterium bij ziekte, vakantie of verlof. In een dergelijke situatie streven wij ernaar om de emotionele veiligheid van de kinderen en stabiliteit op de groep zoveel mogelijk te waarborgen. Om dit te realiseren, wordt er eerst gezorgd voor vervanging door een andere vaste medewerker van dezelfde groep. Indien dit niet mogelijk is, wordt er gezocht naar een vertrouwde beroepskracht van een aangrenzende groep of een bekende invalkracht. Wanneer er geen vaste beroepskracht of bekende invalkracht in kan vallen, neemt De Pepermolen de volgende maatregelen om de emotionele veiligheid en stabiliteit te waarborgen:

- Het dagritme is uitgewerkt en hangt op een zichtbare plek op de groep. Invalkrachten zijn op deze manier snel op de hoogte van het dagritme.
- Informatie over de behoeften en eventuele bijzonderheden van de kinderen kan worden teruggevonden op de algemene informatie briefjes op de groep. Relevante informatie kan gemakkelijk opgezocht worden, zodat de kinderen de juiste zorg en voldoende aandacht krijgen.
- Wanneer een (onbekende) invalkracht samenwerkt met een vaste beroepskracht, wordt er een duidelijke taakverdeling vastgesteld. De invalkracht zal zich gedurende de dag meer bezighouden met randzaken en ondersteunende taken, terwijl de vaste beroepskracht zich richt op de meer intieme verzorgingsmomenten en momenten van individuele aandacht voor de kinderen.

MENTORSCHAP

Vast mentorschap

Bij kinderopvang de Pepermolen, hebben alle kinderen een vaste mentor, die mondeling bekend gemaakt wordt bij de ouders tijdens het intakegesprek. Ouders hoeven maar bij één medewerker wijzigingen/bijzonderheden door te geven, waardoor er een duidelijke lijn van communiceren ontstaat. Bij goed mentorschap, komt echter meer kijken dan alleen contactpersoon zijn. Bij kinderopvang de Pepermolen, zijn we ervan overtuigd, dat als je het mentor zijn van een kind goed vormgeeft, het heel veel kan bijdragen aan de ontwikkeling en de emotionele veiligheid van kinderen én pedagogisch medewerkers. Ons doel van dit vaste mentorschap is om de vertrouwensband tussen pedagogisch medewerker, kind en ouders te versterken en de ontwikkeling van kinderen beter in kaart te brengen en ouders op de hoogte te houden over de ontwikkeling van hun kind. Maakt een kind stappen in zijn/haar ontwikkeling of gaat het misschien een stap terug. Is hier een logische verklaring voor, zoals de geboorte van een broertje of zusje, overlijden in de familie of een verhuizing. Door samen te bespreken wat pedagogisch medewerkers op de groep zien en wat ouders thuis zien m.b.t. de ontwikkeling van hun kind en of mentor en ouders bepaald gedrag van hetzelfde kind herkennen.

We geven ouders de mogelijkheid om buiten de reguliere haal en brengtijden en 10 minuten gesprekken door, een afspraak te maken voor een één op één gesprek, om bij bijvoorbeeld zorgen over de ontwikkeling van hun kind(eren) dit te kunnen bespreken met de mentor. Tijdens zo'n gesprek kunnen ouders en/of mentor hun zorgen bespreken en afspraken maken, eventueel in overleg externe hulp inschakelen om zo gezamenlijk de begeleiding van een kind beter op elkaar af te stemmen.

Daarnaast kunnen ouders kiezen of ze bij de overgang van hun kind, naar een nieuwe groep een afsluitend gesprek willen met de “vorige mentor”. Een andere mogelijkheid is om na ongeveer 6 weken een voortgangsgesprek met de nieuwe mentor in te plannen, om kort te bespreken hoe de overgang is verlopen, of er knelpunten waren en hoe het welbevinden is van het desbetreffende kind op de nieuwe groep, met wie hij/zij graag speelt en waar zijn of haar interesses liggen. De oude mentor geeft mondeling aan de ouders door wie de nieuwe mentor van het kind zal worden.

De mentor van het kind heeft ook als taak, om ouders te informeren over het wennen op een nieuwe groep en wanneer het kind exact van start gaat op zijn of haar nieuwe groep. Daarnaast zal de mentor, de mentor (van de nieuwe groep) informeren over het kind. Onderwerpen die aan bod komen zijn onder andere;

- ✓ Emotionele veiligheid, (bijv. afscheid nemen, houding t.a.v. inval medewerker)
- ✓ Slapen (wel of geen speen/knuffel, andere slaaptijden dan standaard)
- ✓ Eten en drinken (Wat vind het kind lekker, moet het kind gestimuleerd worden om te drinken)
- ✓ Gezinssituatie (broers, zussen, gescheiden ouders)
- ✓ Ontwikkeling (diverse ontwikkelingsgebieden, met wie speelt het graag en welke interesses)
- ✓ Medische bijzonderheden (is het kind allergisch, heeft het lichamelijke beperkingen, medicijngebruik?)
- ✓ Overige bijzonderheden. (Religie, zorgen om thuissituatie)

VOORWAARDEN MENTORSCHAP

We proberen zo goed mogelijk rekening te houden met de volgende aspecten:

- ✓ De mentor van het kind kent het kind al een tijdje (minimaal een maand).
- ✓ De mentor van het kind is ook mentor van andere kinderen uit het gezin.
- ✓ De mentor ziet het kind het meest.
- ✓ Er is een eerlijke verdeling tussen het aantal kinderen per mentor.

2.2 PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

Het is wetenschappelijk bewezen, dat kinderen de ruimte nodig hebben om hun omgeving te kunnen ontdekken en zo hun motoriek en zintuigen te kunnen ontwikkelen. Zoals eerder benoemd in onze inspiratiebronnen Emmi Pikler en Maria Montessori, zijn kinderen in staat om op eigen natuurlijke wijze hun ontwikkeling te doorlopen en hierin vaardigheden eigen te maken, waarbij de volwassene ondersteunend aanwezig is en de juiste randvoorwaarden aanbiedt, zoals een voorbereide en uitdagende omgeving en ondersteuning waar dit nodig is (d.m.v. praten en uitleggen). Het ontdekken van een omgeving gebeurt door bewegen, voelen, zien, ruiken, horen en proeven. Het stimuleren van bewegen is van belang voor een goede motorische en zintuiglijke ontwikkeling.

Ook spelen is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Door te spelen leren kinderen over het effect van hun handelen en tegelijkertijd oefenen ze motorische, sociale, cognitieve en communicatieve vaardigheden, wat belangrijk is voor een gezonde ontwikkeling. De motorische en zintuiglijke ontwikkeling (sensomotorische ontwikkeling) vormen de basis voor andere ontwikkelingsgebieden.

Emmi Pikler en Maria Montessori vertellen dat een voorbereide, uitdagende omgeving die aansluit aan de behoeftes van de kinderen en hen stimuleert tot ontdekken, van belang is. De kinderen worden dan namelijk in de gelegenheid gesteld om zich op eigen wijze en tempo allerlei vaardigheden eigen te maken. Bij de Pepermolen proberen we onze groepsruimtes dan ook zo in te richten, dat het kinderen uitnodigt tot spel en ontdekken. Dit doen zij door de speelhoeken aan het begin van de dag al aantrekkelijk in te richten, zo wordt het kind direct uitgenodigd tot spel als het de groepsruimte binnenkomt. Gedurende de dag ordenen de pedagogisch medewerkers meerdere keren de ruimte door speelmaterialen weer terug te leggen op de juiste plaats, dit bevordert het gericht en geconcentreerd spelen. De belangrijkste criteria voor het inrichten van onze groepsruimten zijn;

- ✓ Veiligheid
- ✓ Uitdaging
- ✓ Ontdekken
- ✓ Variatie

- ✓ Aansluiting bij de ontwikkelingsfase van de doelgroep

2.2.1 HET STIMULEREN VAN BEWEGEN (MOTORISCHE VAARDIGHEDEN)

Wanneer een kind iets nieuws leert (bijvoorbeeld een beweging) dan ontstaat er een nieuwe verbinding in de zenuwcellen. Hoe sterker de verbinding, des te beter het kind de vaardigheid beheerst. Om die verbinding te stimuleren is herhaling belangrijk én een positieve respons van de pedagogisch medewerker. We zijn ons bewust van onze rol in dit proces en we vinden het belangrijk om kinderen op een actieve en enthousiasmerende manier het plezier om te bewegen te vergroten. De pedagogisch medewerkers geven kinderen echter wel de ruimte om deze bewegingen geheel op eigen wijze en tempo eigen te maken. Zo zetten de pedagogisch medewerkers baby's bijvoorbeeld zo min mogelijk vast aan tafel of in een wippen, want wij willen kinderen bewegingsvrijheid geven. En wanneer een baby bijvoorbeeld aan het oefenen is met rollen, zullen de pedagogisch medewerkers het kind aanmoedigen en enthousiasmeren met woorden: *'Wauw, je bent aan het rollen. Je ligt al op je zij zie ik Amber! Nog een klein stukje en je ligt op je buik'*. Dreumesen en peuters krijgen op hun beurt weer de kans om zelf de schoenen aan en uit te doen, waarbij zij ondersteuning ontvangen door middel van woorden. Daarnaast hebben wij een voorbeeldfunctie voor kinderen. Door bewegingsactiviteiten voor te doen, leren kinderen te experimenteren met geïmiteerd gedrag. Gedurende de dag, proberen we zoveel mogelijk bewegingsactiviteiten in te plannen.

Binnen activiteiten zijn o.a.;

- ✓ Koprollen
- ✓ Met de bal rollen
- ✓ Kruipspel
- ✓ Verstoppertje
- ✓ Dansen
- ✓ Babymassage

Daarnaast proberen we ook zoveel mogelijk binnen activiteiten te integreren in ons dagelijks handelen;

- ✓ Zelf aan en uit kleden
- ✓ De tafel dekken en afruimen
- ✓ Bouwen
- ✓ Knippen, plakken, verven

Buitenactiviteiten zijn o.a.;

- ✓ Klimmen en klauteren op de glijbaan
- ✓ Voetballen
- ✓ Overgooien met de bal
- ✓ Fietsen, steppen
- ✓ Hinkel en kring spelletjes
- ✓ Stappen op de staptegels
- ✓ Bladeren opvegen met de kinderbezems
- ✓ Rennen, huppelen en springen.

Bij de Pepermolen, proberen we twee keer per dag buiten te spelen. De baby-dreumesgroep en peuter groep hebben andere begintijden voor het buiten spelen (zie de dagindeling) maar de kinderen uit deze twee groepen ontmoeten elkaar regelmatig tijdens het spelen buiten. Voor beide groepen ligt de focus van het aanbod op grof motorisch spel en het ontdekken en ervaren van natuur, seizoenen en ondergrond.

Over het algemeen ontwikkelen jongens zich grof motorisch (rennen, klimmen) sneller dan meisjes. Meisjes ontwikkelen zich vaak fijn motorisch (knippen, knopen dicht doen) sneller. Bij de Pepermolen proberen we ons er bewust van te zijn, geen stereotype gedrag te stimuleren, maar voor zowel jongens als meisjes een zo gevarieerd mogelijk aanbod te creëren.

Voorbeeld stimuleren van motorische vaardigheden baby: Tijn ligt op het kled, de pedagogisch medewerker pakt een knuffel, gaat in zijn buurt zitten en maakt oogcontact. 'Kijk Tijn, ik heb hier een hele zachte knuffel. Wil je ook voelen, kom maar!'. Op deze manier

probeert de pedagogisch medewerker Tijn te stimuleren om zich te verplaatsen. Het werkt en Tijn tiggert richting de knuffel.

Voorbeeld stimuleren van motorische vaardigheden dreumes: De pedagogisch medewerker heeft een geplande leeractiviteit voorbereid, puzzelen voor de fijne motoriek. 'Welke puzzel wil je Hayley? We hebben een puzzel met boerderij dieren, of een puzzel met auto's en vrachtwagens, of een puzzel met minions.. Kies er maar één'. Hayley wijst naar de puzzel met minions. 'Goed gekozen, pak de puzzel maar'. Hayley pakt de puzzel en haalt om en om de puzzelstukjes er uit. 'Lastig hoor die kleine grepen, je doet het heel goed!'

Voorbeeld stimuleren van motorische vaardigheden peuter: De kinderen zijn buiten aan het spelen. De pedagogisch medewerker pakt een stuk stoepkrijt en maakt een hinkelparcours. Ze begint te hinkelen en na een aantal keer voordoen komen er kinderen omheen staan: 'Mag ik ook?', 'Natuurlijk mag jij ook Lina! Probeer het maar!'

Wat merken kinderen er nu en later van?

Kinderen die voldoende kunnen spelen en bewegen, ontwikkelen een brede basis aan motorische vaardigheden. Daardoor krijgen ze meer plezier in bewegen en zullen ze vaker bewegen, wat een positief effect op de gezondheid heeft. Daarnaast vormen de motorische en zintuigelijke ontwikkeling de basis voor andere ontwikkelingsgebieden, zoals de sociale emotionele ontwikkeling. Kinderen met een achterstand in de motorische ontwikkeling, hebben een lager zelfvertrouwen, kunnen minder goed emoties inschatten bij anderen en zijn op latere leeftijd minder flexibel. Ook zijn motorische vaardigheden gerelateerd aan andere functies, zoals ruimtelijke oriëntatie, rekenvaardigheden, aandacht/concentratie. Gevarieerd bewegen is daarom enorm belangrijk.

2.2.2 KUNST, CULTUUR EN CREATIVITEIT (CREATIEVE VAARDIGHEDEN)

Kunst is van altijd en overal. Muziek, dans, drama en beeldende kunsten maken deel uit van ieders leven en doen dat al eeuwenlang. Het leven van kinderen is gevuld met muziek en geluid. Ze horen liedjes, al dan niet gezongen door ouders en of pedagogisch medewerkers en staan bloot aan muziek via allerlei media. Ook in bed maken kinderen zelf geluid, terwijl ze rustig liggen of tijdens het eten aan tafel door ritmisch met hun lepel op het bord te tikken.

Kinderen nemen niet alleen auditieve prikkels waar, ze uiten zich ook door middel van muziek en geluid. Kinderen worden omgeven door materialen, zoals knuffels, prentenboeken, constructie materiaal. Allerlei materialen die betekenisvol voor ze zijn, vanwege de functie.

De grote mate van fantasie en creativiteit die kinderen van nature hebben geeft hen talloze ideeën waar wij als volwassenen vaak niet meer op komen. Het is dan ook de kunst van de pedagogisch medewerker om kinderen de ruimte te geven zich, op hun eigen manier, creatief te uiten en hen aan te spreken op hun creativiteit en fantasie. Bij de Pepermolen vinden wij het belangrijk dat kinderen tijdens creatieve activiteiten zelf invulling mogen geven aan hun creatie. Dit betekent dat de pedagogisch medewerker de randvoorwaarden en materialen aanbiedt en het kind vervolgens zelf mag bepalen hoe het hier invulling aan gaat geven. Wij maken dan ook regelmatig gebruik van open materialen (denk aan ijsstokjes, lapjes stof, dopjes, kurken, wol etc) omdat deze materialen talloze mogelijkheden geven. Zo stimuleren wij de kinderen hun eigen fantasie en creativiteit te gebruiken. De pedagogisch medewerkers kunnen een activiteit wel introduceren door bijvoorbeeld in de lente voor het knutselen een boekje over schapjes te lezen en vervolgens materialen aan te bieden zoals wol, watten, kleurpotloden, scharen en lijm, om vervolgens het kind te volgen en vrij te laten in wat het met deze materialen gaat doen. Het is prachtig om de eigenheid van ieder kind terug te zien in dit proces, dit vinden wij waardevoller dan allemaal dezelfde werkjes aan de muur.

Voorbeeld stimuleren van creatieve vaardigheden baby: De baby's zitten en liggen in een kring, zodat ze elkaar kunnen zien. De pedagogisch medewerker heeft voorwerpen verzameld die geluid maken. De pedagogisch medewerker pakt een knisperboekje en laat horen dat er geluid uit komt. Noah kijkt er aandachtig naar. 'Vind je dat interessant Noah? Hier heb je het knisperboekje, het voelt heel prettig en maakt ook nog eens een mooi geluid!'. Noah pakt het boekje en begint te ontdekken. 'Lodewijk, voor jou heb ik een mooie sambabal. Hoor eens wat een mooi geluid er uit komt!'

Voorbeeld stimuleren van creatieve vaardigheden dreumes: Tijd om te verven! De kinderen moeten hun schoenen en sokken uitdoen, want vandaag wordt er met de voeten geverfd. 'Kijk eens allemaal, we gaan vandaag met onze voeten verven. Voor iedereen is er een groot wit vel op de vloer geplakt. Je mag verven wat je maar wilt! Ik ga een boom maken, dus dan begin ik met groene verf voor de bladeren', en de pedagogisch medewerker stopt haar voeten in de verf en laat zien hoe het moet. 'Nu jullie, stop je voeten maar in de verf!'. De pedagogisch medewerker helpen de kinderen met de verf, sommigen vinden het een gek gevoel. 'Schrik je er van Lauren? Het voelt koud aan je voeten hè? Wat ga je maken?'

Voorbeeld stimuleren van creatieve vaardigheden peuter: De kinderen zijn buiten aan het spelen. De pedagogisch medewerker wilt de creativiteit aanwakkeren en start met een als-of-spel. 'Oh nee! Alle schapen zijn ontsnapt, we moeten ze weer terugbrengen naar de weide! Helpen jullie me mee om ze hier weer naartoe te krijgen?', de pedagogisch medewerker wijst naar het grasveld. De kinderen schreeuwen door elkaar heen en beginnen rond te rennen. 'Kijk: Kim heeft een schaap gevangen! Zullen we haar helpen om het schaap terug te krijgen?', de pedagogisch medewerker loopt naar Kim toe en gaat naast haar staan met uitgestoken handen alsof ze het schaap wegduwt.

2.2.3 DENKEN, ONTLUIKENDE GELETTERHEID EN MATERIËLE OMGEVING (COGNITIEVE VAARDIGHEDEN)

DENKEN EN ONTLUIKENDE GELETTERDHEID.

Ontluikende geletterdheid van jonge kinderen heeft niet alleen betrekking op de ontwikkeling van begrip voor cijfers en hoeveelheden. Gecijferdheid heeft een bredere betekenis, want ook andere gebieden in de wiskunde krijgen immers al vroeg de belangstelling van kinderen. Denk aan ruimtelijk inzicht, meten, bouwen en construeren.

Kinderen zijn van nature spontaan en nieuwsgierig en daarom meestal ook sterk geneigd te experimenteren en/of onderzoeken. Maar die drang kan per kind enorm verschillend. Pm-ers zijn zich ervan bewust dat kinderen zich niet geleidelijk lineair ontwikkelen. De ontwikkeling verloopt in sprongen, die bovendien bij kinderen erg kunnen verschillen. Ook bij kinderen in dezelfde leeftijd. De ontwikkeling verloopt dus niet in vaststaande voorspelbare fasen, maar discontinu.

Ontluikende gecijferdheid komt vooral tot bloei door in de spelsfeer aan te sluiten bij de spontane nieuwsgierigheid van jonge kinderen. Het uitlokken van activiteiten die voor kinderen betekening hebben. De interactie met ouders en pm-ers is daarbij van grote invloed. Schools leren rekenen is bij De Pepermolen niet aan de orde. Het is wel belangrijk dat pedagogisch medewerkers hun aanbod afstemmen op de spontane acties van jonge kinderen. *Denk bijvoorbeeld aan een dreumes die met blokken een toren bouwt, de pedagogisch medewerker benoemt 'dat wordt een hoge toren, zullen we eens tellen? Al 1, 2, 3, 4 blokjes bovenop elkaar!'*

Verder hebben onze pm'ers een stimulerende houding, geen sturende. Kinderen hoeven geen resultaten te behalen en we nemen ook geen (eind)testen af.

Activiteiten die we aanbieden bij de Pepermolen om denken en ontluikende geletterdheid te stimuleren;

Reflecteren

- ✓ 'Is de toren die je gebouwd hebt wel even hoog? Hoe weet je dat?'

Redeneren

- ✓ 'De zakdoek van de reus is zo groot als een handdoek, want...'
- ✓ 'De puntmuts van een kabouter is net zo klein als een kastanje want.....'
- ✓ 'De toren is lager, omdat.....'
- ✓ 'Jij hebt drie koekjes als ik er één bij doe dan heb je.... Meer of minder? Waarom?'
- ✓ 'Op een foto zijn er vier spelende kinderen, waarvan drie meisjes. Zijn er meer meisjes of meer spelende kinderen? Hoe weet je dat?'

Denken en voorspellen

- ✓ 'In dit zakje zitten vier rode blokjes en één wit blokje. Als ik zonder kijken een blokje pak, zal het dan een rood of een wit blokje zijn en waarom denk je dat?'
- ✓ 'Als je nu naar buiten kijkt en die grote grijze wolken ziet, denk je dan dat het droog blijft of dat het gaat regenen en waarom denk je dat?'

Metten en vergelijken

- ✓ 'Waarom past Lieke (3 jaar) de sokken van haar babybroertje Mees (3 mnd) niet?'
- ✓ 'Wie is er langer?' (meten met de ruggen tegen elkaar...)
- ✓ Meten met de handen van de pm-er en peuter. 'Welke handen zijn groter?'
- ✓ 'Wie kan er met grote passen lopen?' Tellen hoeveel passen pm-er zet en een peuter (zelfde begin en eindpunt route)
- ✓ Blokjes ordenen van groot naar klein.
- ✓ 'Het kleine glas is vol, het grote glas is halfvol. Waar zit het meeste in?'
- ✓ Op de wip: aan één kant twee kinderen, 'hoeveel moeten er aan de andere kant?'

Bouwen en ontwerpen

- ✓ Torens bouwen, zandkastelen bouwen, spoorlijnen aanleggen.

Tellen en hoeveelheden

- ✓ 'Is er eerlijk verdeeld? Is er voor elk kind een beker?'
- ✓ 'Lieke jij mag 10 borden pakken uit de kast en op tafel zetten.'
- ✓ 'Hoeveel jaar ben jij? Laat maar zien met je vingers.'
- ✓ 'Heb je genoeg fruit op je bord, of is het te weinig?'

Verhoudingen

- ✓ 'Is dit bord fruit genoeg voor alle kinderen?'
- ✓ 'Lieke is jarig? Hebben we wel genoeg traktaties?'
- ✓ 'Zou het drinken in de kan genoeg zijn om alle bekers te vullen?'
- ✓ Kijk naar foto's. 'Lieke is daar nog veel kleiner, hoe kan dat?'

Lokaliseren en oriënteren

- ✓ Ik zie ik zie wat jij niet ziet; door vragen te stellen (is het links, hoog, boven?) Kinderen moeten raden wat de pm-er ziet.
- ✓ Verstoppertje spelen. 'Waar zou Lieke zich allemaal kunnen verstoppen?'
- ✓ 'Hoe kan Lieke van hier naar de glijbaan buiten lopen. Vertel het maar!'

Handelen en kijken

Een kasteel nabouwen en beide kastelen tussen het bouwproces steeds vergelijken. Dit kijkend handelen wordt ook wel getypeerd als "haptische percepties."

Mentale beelden vormen

Pedagogisch medewerker loopt een route over de groep en de kinderen moeten vertellen hoe de pm-er liep. De pm-er kan eerst een aantal punten benoemen waar ze langs loopt. 'Ik ben nu bij de deur, dan ga ik naar de keuken, daarna loop ik naar de schuifpui.' Later kan ze dit benoemen van herkenningpunten ook weglaten. Zo leren kinderen van de gelopen route een mentaal beeld te vormen.

Stimuleren van cognitieve vaardigheden bij baby: Bij baby's zijn reacties voornamelijk vanuit hun behoeftes en reflexen. Door het veelvuldig ervaren van deze reacties leert een baby de handeling zelf uit te voeren op een zelf gekozen moment en zetten ze de eerste stappen in oorzaak-gevolg denken. Lodewijk ervaart met zijn sambabal (voorbeeld bij creatieve vaardigheden), dat door het schudden van de sambabal er geluid wordt geproduceerd. Het is de taak aan de pedagogisch medewerkers om genoeg mogelijkheden voor de baby's te creëren waarin zij kunnen oefenen en ervaring op kunnen doen. Bijvoorbeeld het spelen van verdwijn- of kiekeboe spelletjes.

Stimuleren van cognitieve vaardigheden bij dreumes: Dreumesen leren logisch na te denken en kleine problemen op te lossen, zoals de vaardigheden die ze moeten gebruiken bij een

vormenstoof. Ook begrijpt de dreumes de taal steeds beter, waardoor ze kleine opdrachten kunnen begrijpen en uitvoeren. Ten slotte begint de dreumes met het imiteren van zijn omgeving. De pedagogisch medewerker kan de dreumes stimuleren in de cognitieve ontwikkeling door puzzels aan te bieden, kleine opdrachten te geven die ze kunnen uitvoeren en oorzaak-gevolg speelmaterialen aan te bieden.

Stimuleren van cognitieve vaardigheden bij peuters: Peuters leren van te voren in te schatten welke gevolgen hun acties kunnen hebben. Ook ontstaat bij peuters het moreel besef en het geweten. Daarnaast hebben peuters een begrip voor welke materialen waarvoor dienen en ten slotte gebruiken peuters steeds meer fantasiespel, waarin zij ook anderen beginnen te betrekken. De pedagogisch medewerker kan de peuter stimuleren in de cognitieve ontwikkeling door het aanbieden van fantasierijk spelmaterialen, een VVE programma, puzzels en door het aangaan van bovenstaande activiteiten (reflecteren, redeneren e.d.).

Wat merken kinderen er nu en later van?

Bij de bovengenoemde activiteiten ligt de nadruk op het zoeken van aansluiting bij de spontane en natuurlijke nieuwsgierigheid van kinderen. Het gaat om aansluiten “bij”, maar óók om het opwekken van belangstelling voor maat, voor getal, voor meten, kijken, bouwen en nog veel meer zaken.

Activiteiten in spelvorm vinden kinderen leuk en het legt een goede basis voor denkactiviteiten die later op hoger niveau zullen plaats vinden. Onze pm-ers hebben het doel, om activiteiten (spontaan) aan te bieden die voor de kinderen zelf steeds van belang zijn.

MATERIËLE OMGEVING

Kinderen groeien op in een materiële omgeving. Kinderen willen overleven in de materiële wereld en daarom zit er maar 1 ding op; goed opletten en nagaan wat je allemaal kan met die zaken die je aandacht trekken. *De materiële wereld is voor een gedeelte “natuurlijk”, dat wil zeggen niet door mensen gemaakt. Zoals bijvoorbeeld de zwaartekracht. Kinderen hebben bijna een jaar nodig om overleefd te komen, tegen de zwaartekracht zich staande te houden en stapjes te zetten. Maar wat is eigenlijk zwaartekracht? Waarom vallen er dingen? Het is iets wat wij mensen best begrijpen. Het zet aan tot denken, tot verzinnen van oorzaken en grote experimenten die bijdrage leveren aan het begrip van de zwaartekracht. Dat is wetenschap.*

Voor kinderen vertaalt de wetenschap zich naar onderzoekend leren. Zoals Maria Montessori ook zegt, leren kinderen van de ervaringen die zij op doen in het “zelf doen”, en dus het zelf ervaren. Vallen zware dingen sneller of anders dan lichte dingen? Als er iets in het water valt, blijft het dan zinken of drijven? Een jong kind wil leven, in eerste instantie overleven en wil dus weten wat de mogelijkheden en de eigenschappen zijn van de voorwerpen die zich zintuigelijk opdringen. Wat kun je er mee, is het gevaarlijk? Bevredigd het een behoefte? Kinderen leren van vrij ondernemen in de materiele wereld. Kinderen tot een jaar of twee staan in deze exploratiestand; zij willen de wereld verkennen om te overleven.

Kinderen ontdekken oorzaken en gevolgen. Als je het speeltje aanraakt met je hand, dan hoor je een geluid. Eerst gaat dat per toeval, later gaat dit steeds bewuster. Het is ons doel om baby's nieuwsgierig te maken naar voorwerpen en verschijnselen en hen uit te dagen hun handelingsmogelijkheden te vergroten.

Alleen waarnemen is niet genoeg. Als een kind grip wil krijgen op de materiele wereld, moet je ontdekken wat vallen is. Dat licht van boven komt, dat je van water nat kunt worden, dat geluid een bron heeft. Dat gras niet groeit door eraan te trekken. Het leren begrijpen, van de wereld om zich heen is gebaseerd op zintuigelijke waarnemingen en dus op lichamelijke ervaringen.

Activiteiten die we aanbieden om kinderen de wereld om zich heen te kunnen ontdekken

Functioneel spel, afgeleid van scenario's die kinderen in hun dagelijks leven herkennen, helpt bij de voorbereiding op participatie(deelname) in de maatschappij. Veel beroepen hebben leerzame kanten en sluiten goed aan bij de wil van kinderen om de grote interessante grote mensen wereld te horen. Pedagogisch medewerkers kunnen daarin begrippen uit te wetenschap verwerken, in vijf systemen. Pm-ers ontwerpen rijke spelsituaties, die kinderen in aanraking brengen met deze domeinen:

- ✓ Het levende systeem (met begrippen als groei, voeding en gezondheid)
- ✓ Het natuurkundige systeem (krachten, licht geluid en verandering)
- ✓ Het aarde ruimte systeem (het weer, bodem, water, zon, maan en sterren)
- ✓ Het technische systeem (ontwerpen, maken recepten, testen)
- ✓ Het mathematische systeem (ordenen, meten, patronen, kansen en onzekerheid)

Pedagogisch medewerkers kunnen moeiteloos op deze bovengenoemde systemen aansluiten.

- ✓ Bij het maken van pannenkoeken, kan een pedagogisch medewerker aan een kind vragen welke ingrediënten en hoeveelheden hiervan gemengd moeten worden om beslag te maken (wiskunde).
- ✓ ‘Zou de maan een grote pannenkoek zijn?’ (aarde-ruimte)
- ✓ ‘Hoe maak je er een goed beslag van, met je handen, roeren met een lepel of kun je beter een mixer gebruiken?’ (techniek)
 - ‘Wat is de functie van een ei?’ (natuurkunde)
 - ‘Wanneer is een pannenkoek gezond en wanneer niet? Als je er aardbeien of ander vers fruit op doet is het dan gezond? En als je er suiker over heen strooit? Is de pannenkoek dan ook gezond?’ (leven).
- ✓ ‘Wat moet je doen als je dokter bent? Welke spullen heb je nodig, welke kleren trek je aan?’
- ✓ ‘Wat heb je nodig als je een eigen restaurant hebt?’
- ✓ ‘Wat moet je allemaal doen als je voor je baby aan het zorgen bent?’
- ✓ ‘Wat heb je nodig om het lekkende dak te repareren.’

Bovengenoemde spelvormen, leidt tot meer kennis van de materiele wereld en daarmee van de begrippen uit de wetenschap en techniek. Het is daarnaast ook een uitstekend middel, om taal en sociale vaardigheden te stimuleren.

Wat merken kinderen er nu en later van?

Wij proberen kinderen op een speelse wijze, zoveel mogelijk materiële verschijnselen zintuigelijk te laten verkennen. Zo introduceren we kinderen in de materiële wereld en bereiden we hen voor op schoolvakken als natuurkunde en biologie en op beroepsmogelijkheden in de bèta technische sector. Gewoon door samen naar de maan te kijken, te luisteren naar het getik van de regen op een dak, de bloemengeuren op te snuiven en het verschil te voelen tussen klei en zand.

Door vrij spel en spel dat wordt afgeleid van bèta technische scenario's en beroepen, leren kinderen onderzoeken, ontwerpen, denken, maken, uitproberen en hierover enthousiast te praten. Door de taal van de techniek uit ervaring te leren spreken, voelen kinderen zich thuis in onze hoogtechnologische maatschappij en zullen kinderen later wellicht sneller kiezen voor een technisch beroep, zonder zich hier op voorhand van af te sluiten omdat ze van hun ouders en/of pedagogisch medewerkers hier (onbewust) een vooroordeel van hebben overgenomen.

2.2.4 TAALONTWIKKELING

Mensen zijn sociale wezens. Communicatie en interactie staan daarbij centraal. Baby's worden geboren met een enorm taalvermogen, maar dit moet wel op gang worden gebracht. Een kind dat na zijn geboorte aan zijn lot wordt overgelaten, leert wel lopen, maar niet praten. De pedagogisch medewerkers van De Pepermolen, zijn zich ervan bewust dat zij een essentiële rol vervullen, bij de taalontwikkeling van kinderen. Het is belangrijk dat we behoeftes van kinderen herkennen en hierop inspelen.

Taalinput is erg belangrijk voor kinderen. Niet alleen veel, maar ook rijk en kwalitatief. Daardoor wordt het kind gestimuleerd, om elke keer iets bij te leren. Het aangeboren taalvermogen komt hierbij op gang.

Welke houding nemen de pm'ers aan binnen De Pepermolen?

Een pm'er geeft een kind feedback op wat het kind zegt. Een kind ontdekt op deze manier de verschillen tussen de eigen input en die van de omgeving.

De pm'ers kunnen kinderen helpen door;

- ✓ Vragen te stellen, waarmee de taal wordt uitgelokt.*
- ✓ Door incorrect taalgebruik te herhalen in de juiste vorm, dit heet “modeling”.**

- ✓ Correcte grammatica aanbieden, dit kan door o.a. zoveel mogelijk lid woorden te gebruiken en verklein woorden te vermijden en de werkwoorden in goede vorm aan te bieden. (Niet hij HEB, maar hij HEEFT)
- ✓ Begrijpelijk en relevant taalaanbod aanbieden. Dit betekent dat het taalniveau is afgestemd op dat van het kind.
- ✓ Verwoorden van begin tot eind wat een pedagogisch medewerker of een kind doet of waar het bij betrokken is (taal begeleidend handelen). Zo wordt taalbegrip gestimuleerd.
- ✓ Langzaam en duidelijk praten, met een overdreven intonatie.
- ✓ Geen lange zinnen.
- ✓ Relatief eenvoudige woorden.
- ✓ Altijd te reageren op contactinitiatieven. Dit kan bij baby's het reageren op klanken zijn, bij dreumesen het reageren op losse woorden of 2/3 woord-zinnen en bij peuters kan er al geïmiteerd worden met kleine gesprekken (dialogen). Naast het vocale reageren kan er ook non-verbaal worden ingegaan op contactinitiatieven zoals bijvoorbeeld instemmend knikken, een glimlach en dergelijke.

*We lokken taal uit, door het stellen van vragen. In het begin kunnen dit ja/nee vragen zijn, gevolgd door meerkeuze vragen: 'wie blaft er, een hond of een poes?'. En vervolgens open vragen: 'waarom heb je een pleister op je knie?'.
 **We geven het kind voortdurend feedback/reactie op wat het zegt. Bijvoorbeeld in de vorm van een bekrachtiging: 'Ja, goed zo'. Verhelderingsvragen: 'welk ding bedoel je?'. Modeling: kind over ander kind: 'Bas jas uit', pm'er: 'ja, Bas trekt zijn jas uit', of uitbreiding van wat het kind zegt, kind: 'isse poes', volwassene: 'ja dat is een poes en wat doet die poes?'.
 Voorleesplan
 Bij de Pepermolen werken wij met het Voorleesplan. Wij vinden het belangrijk om zo vroeg mogelijk te beginnen met taalstimulering en leesbevordering. Dit doen wij op verschillende manieren, waarbij wij ook ouders zoveel mogelijk hierbij betrekken. Onder andere door middel van Boekstart; een zichtbare leeshoek; een uitnodigende leesomgeving: aandacht voor lezen op onze online platforms en vaste leesmomenten op de groep. Hiermee willen wij zowel de kinderen als de ouders laten zien en ervaren hoe leuk en belangrijk lezen is vanaf 0 jaar. In ons voorleesplan staat exact beschreven hoe dit wordt vormgegeven op onze groepen.
 Stimuleren van ouderbetrokkenheid
 Wij zijn een Boekstart locatie en profileren ons ook als zodanig. Dit is dan ook direct te zien bij binnenkomst. In de hal is een plek voor poster en foldermateriaal. Tijdens de intake wordt het leesbeleid met ouders besproken waarbij Boekstart en Kiekenboek aan de orde komen en uitgelegd worden. Ouders wordt de mogelijkheid geboden om boeken te lenen door middel van "Kiekenboek tasjes", zo worden ouders gestimuleerd om ook thuis aan de slag te gaan met voorlezen. Daarnaast worden regelmatig filmpjes geplaatst op onze (besloten) Facebook pagina waarin door onze pedagogisch medewerkers informatie en tips worden gegeven over voorlezen en hoe bepaalde boeken gekoppeld kunnen worden aan een (creatieve) activiteit of een liedje.
 Welke taalactiviteiten bieden wij aan bij de Pepermolen?
 ✓ Dagelijks vaste voorleesmomenten, daarnaast mogelijkheid voor de kinderen om tijdens vrij spel zelf boekjes te pakken en te lezen. Voorleesboeken koppelen wij aan onze thema's van Uk en Puk.
 ✓ Het spelen van diverse taalspellen.
 ✓ Zingen van liedjes, versjes en rijmpjes. Het zingen van liedjes doen wij met onze liedjesbox, in deze box zitten verschillende kaarten waar plaatjes opstaan die een liedje aanduiden. Op deze manier kunnen kinderen een liedje uitkiezen die zij graag willen zingen. Hierbij hebben wij een vast repertoire alsmede een wisselend repertoire. Het wisselend repertoire wisselt mee met het thema. De liedjes sluiten hierdoor altijd aan bij het thema van Uk en Puk waar wij mee werken op de groep. De kaarten hebben verschillende vormen en kleuren, hierdoor kunnen we meerdere dingen tegelijk oefenen met de kinderen.
 ✓ Gesprekken voeren gedurende de dag.
 ✓ Benoemen wat je ziet, ondersteund met gebaren en mimiek.

Wat merken kinderen er nu en later van?

Door de ontwikkeling die een kind doormaakt, verandert de interactie in de loop der tijd. Voor baby's geldt dat alle communicatie welkom is, zowel verbaal als non-verbaal. In eerste instantie zullen pm-ers zoveel mogelijk benoemen, van alles wat het kind ziet en doet. Dat is vooral belangrijk bij terugkerende dagelijkse handelingen. Dit kunnen pm-ers ondersteunen door het gebruiken van mimiek en gebaren. Dit zorgt ervoor dat het kind de woorden steeds beter gaat herkennen en begrijpen en ontstaat de passieve woordenschat. Deze is nodig om uiteindelijk zelf woorden te gaan produceren (oftewel de actieve woordenschat). Doordat de pedagogisch medewerker de baby ruimte geeft om te reageren op haar boodschap (non-verbaal: oogcontact, glimlachen, wijzen of verbaal: d.m.v. klanken) ontstaan de eerste gesprekken waarin baby en pm-er elkaar afwisselen.

De pedagogisch medewerker neemt Guido op schoot en zorgt dat ze oogcontact kunnen maken. De pedagogisch medewerker maakt oogcontact met Guido en glimlacht: 'Het is vandaag lekker weer, hè Guido? De zon schijnt!'. Guido maakt een geluidje. 'Ga je kletsen? Gezellig hoor! Ik vind de zon ook altijd heel fijn!', 'Da, da'. De pedagogisch medewerker imiteert Guido: 'Da, da!'.

Bij dreumesen is het ook belangrijk om veel te benoemen. Hierdoor krijgen ze een beter besef van alle woorden die ze kunnen koppelen aan de dingen om hen heen. De dreumes zal eerst beginnen met losse woorden, dit zal later uitgroeien tot 2 of 3 woords-zinnen. De pm-ers kunnen dreumesen al kleine opdrachten geven omdat de dreumes besef begint te krijgen van de namen die bij materialen horen, zoals bijvoorbeeld een beker.

De kinderen zijn net klaar met het eten van hun fruit. 'Iedereen heeft gedronken en fruit gegeten, nu is het tijd om op te ruimen. Kunnen jullie je beker doorschuiven?', de kinderen die dit al kunnen schuiven de bekers door en helpen de kleintjes. 'Dank jullie wel! Nu is het tijd om onze handen te wassen'.

Bij peuters is het nog steeds belangrijk om veel te benoemen. Niet alleen dingen die ze meemaken, maar ook emoties en hun gevoelens. Omdat peuters zelf ook vragen beginnen te stellen, biedt dat aanknopingspunten voor gesprekken. Door kinderen regelmatig voor te lezen, wordt het verhaal begrip ontwikkeld en ontdekt het kind de functie van het geschreven woord. Kinderen zijn al vroeg geïnteresseerd in boeken. We proberen niet te veel te sturen, maar kinderen te volgen in hun interesse en daarbij aan te sluiten. Een kind in de peuterleeftijd wordt zich bewust van zijn eigen taalgebruik en dat er over taal kan worden gepraat. Ze raken geïnteresseerd hoe de wereld in elkaar zit en waarom. De vele 'waarom' vragen die kinderen kunnen stellen zijn soms vermoeiend, maar het is belangrijk om er zoveel mogelijk antwoord op te geven. Goede momenten om met de kinderen gesprekken te voeren en van alles en nog wat te bespreken, zijn tijdens de kring en de eetmomenten. De kinderen zullen er veel van op steken. Op school zal het kind met een nieuwe omgeving en andere kinderen in aanraking komen en zo nieuwe ervaringen opdoen. Dit zorgt voor een aanzienlijke toename van de woordenschat.

Denise is een verhaal over het buitenspelen aan het vertellen aan de pedagogisch medewerker: 'We gingen fietsen, maar ik valde. Maar ik had geen au! Toen ging ik weer fietsen.', 'Viel je? Dat is vervelend, maar fijn dat je geen pijn had!', 'Ja en toen ging ik heel hard!', 'Jammer dat ik het gemist heb, maar misschien kan je het me morgen laten zien?'. Dat vindt Denise een goed idee en ze huppelt vrolijk weg om met de blokken te gaan spelen.

2.2.5 ACTIVITEITEN BIJ DE PEPERMOLEN

Bij de Pepermolen werken wij themagericht en worden verschillende activiteiten aangeboden ter stimulering van de algehele ontwikkeling van kinderen. De kinderen mogen echter zelf bepalen of zij mee willen doen of liever zelfstandig gaan spelen. Op deze manier worden kinderen zoveel mogelijk in de gelegenheid gesteld om de eigen behoeftes en interesses te volgen en zich te ontwikkelen vanuit intrinsieke motivatie.

- ✓ Voorleesoma; de voorleesoma komt elke dinsdag samen met de peuters lezen.
- ✓ Voorlees coördinator; binnen De Pepermolen is er een voorlees coördinator. Zij begeleidt pedagogisch medewerkers maar ook ouders met betrekking tot voorlezen. Daarnaast

- stimuleert zij activiteiten ten aanzien van voorlezen en organiseert zij informatiebijeenkomsten voor ouders en pedagogisch medewerkers.
- ✓ Buiten spelen; Bij De Pepermolen vinden wij buitenspelen erg belangrijk en vooral heel leuk. Dit is dan ook een belangrijke, veelvuldig terugkerende activiteit.
 - ✓ Daarbij gaan wij ook regelmatig met de kinderen op pad waarbij we gaan wandelen met de Kiddy Bus. We wandelen dan door onze buurt in en rondom het dorp, samen met de kinderen staan we stil bij wat we allemaal tegenkomen buiten tijdens zo'n wandeling. Bijvoorbeeld als het seizoen net veranderd en te zien is dat de bloemetjes langzaam weer beginnen te groeien in de lente.
 - ✓ Muziekles; wekelijks wordt er een muziekles aangeboden. Daarnaast staat bewegen, zingen dansen en muziek maken dagelijks op ons programma, in de vorm van een kring, samen zingen voor het eten of samen bewegen tijdens een activiteit of vrij spel.
 - ✓ Babymassage; de pedagogisch medewerkers van de babygroep weten verschillende technieken van de "Shantala Babymassage" toe te passen op de allerjongste kinderen van de groep. Shantala babymassage is een liefdevolle ontspanningsmassage. Zowel voor de pm'er als voor de baby is het een fijne en mooie manier van contact maken en elkaar liefdevolle aandacht geven. De pedagogisch medewerkers zetten de massagetechnieken in met als doel: de band tussen pm'er en kind te versterken; een kind dat overprikkeld is te helpen weer te ontspannen; een kind makkelijker in slaap te laten komen; het kind bewust te laten worden van zijn eigen lichaam en zo de motorische ontwikkeling te stimuleren.
 - ✓ Activiteiten rondom bijzondere momenten in het jaar zoals Sinterklaas, Pasen e.d.
 - ✓ Wij laten ons inspireren door een Voor- en Vroegschools Educatie programma (VVE). Dit is Uk en Puk, het programma bestaat uit 10 thema's en sluit aan op de belevingswereld van het kind. Elk thema bevat 12 activiteiten. Spelenderwijs creëren de pedagogisch medewerkers kansen om de kinderen leerervaringen op te laten doen. Bij deze activiteiten komen de verschillende ontwikkelingsbieden aan bod, waardoor de brede ontwikkeling gestimuleerd wordt.

2.2.6 ONTWIKKELINGSSTIMULERING

Bij De Pepermolen krijgen de kinderen alle kans om de wereld om zich heen te ontdekken en zichzelf spelenderwijs in eigen tempo te ontwikkelen. Door middel van onze prikkelende speelomgeving, de houding van onze pedagogisch medewerkers en ons uitgebreide activiteiten aanbod ondersteunen wij de kinderen op positieve wijze naar de volgende stap in hun ontwikkeling. Doordat onze pedagogisch medewerkers kennis hebben van de verschillende ontwikkelingsfasen kunnen zij kinderen gericht stimuleren. Dit doen zij door eerst gericht te observeren waar het kind staat in zijn ontwikkeling en welke interesses het kind laat zien. Vervolgens sluiten zij hierop aan door het aanbieden van passend speelmateriaal of een passende activiteit. Door te verkennen waar de zone van naaste ontwikkeling zich bij het kind bevindt zorgt de pedagogisch medewerker ervoor dat zij haar ontwikkelingsstimulering goed kan afstemmen op het kind, hierdoor ontstaan waardevolle leermomenten.

Bij De Pepermolen bieden de pedagogisch medewerkers ontwikkelingsstimulering op de volgende manieren:

- De pedagogisch medewerkers dragen er zorg voor dat de groepsruimte uitnodigt tot spel, ontdekken en onderzoeken. Zij richten aan het begin van de dag de speelhoeken aantrekkelijk in en ordenen vervolgens meerdere keren per dag de groep door het spel materiaal terug te leggen op de juiste plaats, eventueel voegt zij nieuw materiaal toe. Hiermee wordt het gericht spelen bevorderd.
- Gedurende de dag wordt er een mix aangeboden van vrij spel en begeleide activiteiten. Activiteiten zijn themagericht en stimuleren de brede ontwikkeling.
- Kinderen krijgen tijdens vrij spel alle ruimte om zelf het spel te bepalen en op hun eigen manier op ontdekkingstocht te gaan. De pedagogisch medewerkers vergroten de spelbetrokkenheid van de kinderen door rustig en nabij te zijn als de kinderen spelen. Zij verbindt zich met het spel van de kinderen door (open) vragen te stellen, iets toe te voegen, andere mogelijkheden te laten zien of actief mee te spelen.
- Bij het activiteiten aanbod wordt rekening gehouden met de interesses, behoeftes, leeftijden en ontwikkelingsniveaus van de kinderen. De pedagogisch medewerker houdt bij haar stimulering rekening met de zone van naaste ontwikkeling.

- De pedagogisch medewerker prikkelt de nieuwsgierigheid van de kinderen en richt de aandacht van de kinderen op ervaren en ontdekken.
- Ook de dagelijkse verzorgings- en begeleidingsmomenten worden gezien als kansrijke momenten om de ontwikkeling te stimuleren. Bijvoorbeeld door de kinderen actief te betrekken bij het opruimen en hierbij kleine taakjes te geven, maar ook tijdens de eetmomenten, verschoonmomenten en tijdens het omkleden van de kinderen. *“tijdens het eetmoment tussen de middag krijgen de peuters de mogelijkheid om hun eigen boterham te smeren. Mia smeert honing op haar boterham, Boas die naast haar zit merkt op dat er een bij op het flesje honing staat. De pedagogisch medewerker hoort dit en grijpt deze kans een gesprek te starten over de vraag hoe honing eigenlijk gemaakt wordt”.*

2.3 SOCIALE ONTWIKKELING

Wanneer we het hebben over de sociale ontwikkeling, hebben we het over een groot ontwikkelingsgebied. Een onderdeel van de sociale ontwikkeling, is de sociale vaardigheid bestaande uit drie delen;

- ✓ Gedrag leren lezen
- ✓ Weten hoe je moet handelen
- ✓ De handeling op een goede manier kunnen uitvoeren.

2.3.1 SAMENSPEL

Sociale ontwikkeling begint al bij jonge kinderen.

Vroeger dachten wetenschappers, dat kinderen op jonge leeftijd (tot een jaar) zich niet sociaal ontwikkelden. Echter blijkt uit recente onderzoeken, dat dit helemaal niet klopt. Baby's van een paar dagen oud, vinden niets zo prettig klinken, als een stemgeluid en ze blijken een paar seconden langer te kijken naar een plaatje van een mensengezicht dan naar een ander plaatje. Kinderen van een paar dagen oud willen zich al heel snel sociaal ontwikkelen.

Voorbeeld stimuleren van sociale vaardigheden baby: Een baby is nog niet in staat om echt te spelen met andere kinderen, maar kan wel naar anderen kijken en communiceren door middel van het maken van klanken. De pedagogisch medewerker heeft 2 baby's naast elkaar neergelegd en gaat er bij zitten. 'Kijk eens naar Milo, hij is aan het oefenen met omdraaien, net zoals jij Sjoerd'. Sjoerd brabbelt en kijkt naar Milo. 'Hoor je dat Milo, Sjoerd is je aan het aanmoedigen!'.

Voorbeeld stimuleren van sociale vaardigheden dreumes: Dreumesen zijn nog niet in staat om zich in te beelden hoe anderen zich voelen, daarom is het lastig voor de dreumes om echt samen te spelen. Ze spelen meer naast elkaar. Odile en Matthijs spelen alle twee met keukengerei. De pedagogisch medewerker ziet dit en loopt er naar toe. 'Wat leuk dat jullie met het keukengerei aan het spelen zijn. Wat denk jij dat Matthijs aan het koken is Odile? Ik denk tomatensoep, want hij heeft een pan en een tomaat gepakt'. Odile kijkt naar Matthijs en zegt: 'Ei', 'Dat klopt Odile, jij bent een ei aan het bakken. Vindt jij dat ook lekker Matthijs?'.

Voorbeeld stimuleren van sociale vaardigheden peuters: De peuter is zich al meer bewust van de gevolgen die hun gedrag kunnen hebben voor een ander. Echter kunnen zij zich nog niet geheel beheersen en willen ze dat alles op hun manier gaat, waardoor rekening houden met andere kinderen nog wat lastig kan zijn. De kinderen zijn buiten aan het spelen. Bart en Janneke gooien over met een bal. Janneke vraagt aan de pedagogisch medewerker of zij ook mee wilt doen. Bart gooit elke keer als hij de bal krijgt, de bal naar de pedagogisch medewerker. Zij zegt: 'Bart, volgens mij vindt Janneke het heel erg leuk als jij een keer de bal naar haar toegooit!'. Dit vindt Bart wel stoer en dus gooit hij de volgende keer de bal naar Janneke in plaats van de pedagogisch medewerker. 'Heel goed! Wat kunnen jullie lief samen spelen met elkaar!'.

Rol van sociale ontwikkeling

We leven in een geïndividualiseerde maatschappij. Over het algemeen zijn kinderdagverblijven heel erg geïnteresseerd in het kind als individu. Maar bij kinderopvang De Pepermolen, hebben wij een andere visie. Wij werken niet ter individualisatie maar tot socialisatie voor het kind. Het moet leren relaties aan te gaan. Uit onderzoek is gebleken dat mensen die de grootste sociale vaardigheden hebben het gelukkigst zijn. Voor ons als kinderopvang ligt hier dus een belangrijke taak.

Waarom is een kinderopvang nou beter dan thuis wat betreft de sociale ontwikkeling?

De thuissituatie is over het algemeen “te lief” voor een kind. Een kind komt sneller weg met ongewenst sociaal gedrag, zoals valsspelen met een spelletje, het omgooien van een mooie vaas, maar in een groep wordt sociaal gedrag veel eerder gecorrigeerd. De thuissituatie is belangrijk voor warmte en liefde, maar in een groep leren kinderen al op zeer jonge leeftijd sociale vaardigheden zoals;

- ✓ Op je beurt wachten
- ✓ Behoefte uitstellen; Kinderen die deze vaardigheid al jong aanleren, zijn op latere leeftijd beter in staat om samen te werken en samen te leven.

Kinderen die op een goede kwalitatieve opvang hebben gezeten zijn;

- ✓ Sociaalvaardiger
- ✓ Sociaal gevoeliger
- ✓ Assertiever; Assertief betekent dat je goed kunt vertellen wat je wilt, zonder dat je een ander hiermee te kort doet, kwetst, pijn doet of zijn/haar mening niet laat vertellen.

Hoe leren kinderen sociale vaardigheid?

- ✓ Snappen wat er aan de hand is. Al het gedrag is aangeleerd gedrag. Hoe leren ze dat? Door social referencing. Kinderen kunnen geen betekenis geven aan dingen die er om hen heen gebeuren. Van volwassenen (bijvoorbeeld pm-ers) leren ze dit door bijvoorbeeld naam aan een situatie te geven, zoals ‘jullie hebben knetterende ruzie’. Kinderen nemen dan aan dat ze dus knetterende ruzie hebben. Het zou beter zijn, wanneer een pedagogisch medewerker zegt; ‘jullie kunnen het niet zo goed eens worden, hoe je samen met dit autootje kunt spelen’. Deze reactie is wat luchtiger. Pm-ers moeten hun eigen rol niet onderschatten, want wat een volwassene zegt, dat is het ook voor een kind.
- ✓ Welk gedrag, er naar aanleiding van een situatie, van hen verwacht wordt. Weten dat er alternatieven zijn. Kinderen denken vaak dat hun manier van reageren, de enige manier is om te reageren. Bijvoorbeeld kinderen die agressief gedrag laten zien, zijn niet perse agressiever van aard, maar ze denken bijvoorbeeld dat andere kinderen vaak iets expres doen. Zoals bijvoorbeeld een speelgoedemmer omstoten. Het is dan aan de pedagogisch medewerker om te laten zien aan de kinderen hoe je op deze situatie kunt reageren.
- ✓ Hoe te handelen. Hoe leer je kinderen dat er meerdere manieren zijn hoe je je kunt gedragen;
 - Gewenst gedrag waarderen door hier een positieve reactie op te geven
 - Het goed voor doen
 - Voorbereiden op een situatie door de kinderen mee te nemen in een manier waarop ze zich kunnen gedragen in een bepaalde situatie, i.p.v. achteraf corrigeren.

2.3.2 CONFLICTEN IN HET SAMENSPEL

Wanneer kinderen samenspelen, zullen er ook zeer waarschijnlijk conflicten ontstaan. Zoals eerder benoemd doen kinderen vaak niet bewust onaardig tegen een ander kind, maar weten zij niet beter. Als een pedagogisch medewerker ziet dat een kind, sociaal gezien, moeilijk in de groep ligt, kan deze samen met haar collega's de oorzaak achterhalen. Bij De Pepermolen gaan wij er vanuit dat er 2 redenen zijn voor conflicten:

1. Het kind snapt niet wat er gebeurt; *Nova duwt een kind omver die in haar weg loopt, het kind begint te huilen. Nova snapt nog niet wat het gevolg van haar actie is: dat wanneer zij iemand duwt, deze persoon zich pijn kan doen.*
2. Het kind heeft niet genoeg vaardigheden om gepast te reageren; *Brian is met een helikopter aan het spelen, Joey pakt deze af. Brian vindt dit niet leuk, slaat Joey en trekt de helikopter uit zijn handen. Brian heeft nog niet de vaardigheid om te zeggen: ‘Stop, hou op Joey. Ik vind het niet leuk als jij mijn speelgoed afpakt.’*

De conflicten die ontstaan laten de pedagogisch medewerkers zoveel mogelijk ‘gebeuren’. Hiermee bedoelen we dat de pedagogisch medewerkers in de gaten houden of het conflict niet uit de hand loopt, maar zolang dit niet gebeurt grijpen zij niet in. Dit doen we zodat we kinderen de kans geven om het conflict zelf op te lossen. Als het conflict niet opgelost wordt door de kinderen zelf, maar juist uit de hand loopt, dan grijpen de pedagogisch medewerkers in door de kinderen te begeleiden naar een oplossing. Dit doen zij door middel van praten met de kinderen en actief te

luisteren. Bij jonge kinderen die zich nog niet zo goed kunnen verwoorden, zoals baby's en dreumesen, benoemen de pedagogisch medewerkers door middel van de ik-boodschap van Thomas Gordon wat zij zien gebeuren en welke emoties en/of gevolgen zij ziet *'ik zie dat Joey de helikopter pakt waar jij mee aan het spelen bent, dat vind jij niet leuk en daar wordt je boos van, klopt dat?'* gevolgd door *'je mag 'stop hou op' zeggen tegen Joey, Joey wordt er verdrietig van wanneer je slaat, dat doet hem pijn'*. Op deze manier leren kinderen dat gedrag leidt tot een bepaald gevolg en/of gevoel en leren woorden te geven aan deze gevoelens. Daarnaast zoekt de pedagogisch medewerker actief naar de behoeftes van de kinderen door ook deze te benoemen en te vragen om bevestiging. Misschien pakt Joey de helikopter wel af, omdat hij ook met de helikopter wil spelen? *'Klopt het dat jij ook met de helikopter wil spelen, Joey?'*. Tot slot biedt de pedagogisch medewerker een alternatief/oplossing aan. Omdat peuters zichzelf al beter kunnen verwoorden, vragen de pedagogisch medewerkers de kinderen zelf uit te leggen wat er is gebeurd en welk gevoel en/of gevolg hierbij komt kijken. Daarna wordt samen gezocht naar een oplossing. Door actief te luisteren, worden kinderen begeleidt naar een oplossing:

Kyra is aan het spelen in de keukenhoek. Arthur komt erbij staan en pakt een tomaat, dit vindt Kyra niet leuk en ze duwt Arthur weg. Arthur valt en begint te huilen. De pedagogisch medewerker heeft het incident gevolgd en besluit in te grijpen. 'Ik zag dat Arthur een tomaat pakte, maar dit vond Kyra niet leuk en dus duwde ze Arthur weg. Hierdoor viel Arthur en nu heeft hij pijn, klopt dat?'. De kinderen knikken, Kyra zegt: 'Hij pakte mijn tomaat!', Arthur reageert: 'Jij duwde!', pedagogisch medewerker: 'Hoe kunnen we dit oplossen? Volgens mij wilt Arthur ook graag in de keukenhoek spelen, maar vindt Kyra het niet fijn als Arthur de tomaat pakt?', Kyra zegt tegen Arthur: 'Je mag het ei wel?'. Arthur vindt dit een goed idee en ze spelen samen verder in de keukenhoek.

2.3.3 INTERACTIE KINDEREN ONDERLING STIMULEREN

Zoals eerder al benoemd vinden wij het op De Pepermolen heel belangrijk om de sociale ontwikkeling te stimuleren. Wij doen dit door kinderen de ruimte te geven om met elkaar te spelen, zonder dat we direct ingrijpen als er een conflict dreigt te ontstaan. Dit doen we zodat de kinderen op een natuurlijke manier leren wat de reacties zijn op hun gedrag. Als het conflict uit de hand loopt grijpen we natuurlijk wel in. Wij leggen dan aan de kinderen uit wat we hebben waargenomen en sturen de kinderen als dit nodig is toe naar een prettige oplossing voor beide partijen. Daarnaast complimenteren wij kinderen als we spontane positieve interacties zien ontstaan tussen de kinderen, bijvoorbeeld als ze met elkaar spelen of als zij elkaar helpen. Ook stimuleert de pedagogisch medewerker sociaal contact door activiteiten in te plannen die dit vereisen óf wordt ervoor gekozen om activiteiten in kleine groepjes uit te voeren. Het werken met kleine groepjes vergroot de kans op positieve interacties tussen de kinderen onderling. Ten slotte benoemt de pedagogisch medewerker haar eigen gevoelens en de gevoelens die ze bij de kinderen opmerkt. Hierdoor worden kinderen zich bewust van hun eigen gevoelens en leren zij dat andere kinderen ook gevoelens hebben waar ze rekening mee moeten houden.

De pedagogisch medewerker heeft 3 dreumesen wakker op de groep, ze pakt een bal en gaat met de dreumesen in een kring op de grond zitten. Ze rolt de bal naar Thomas, hij pakt enthousiast de bal vast 'Thomas kan jij de bal naar Sophie rollen?' vraagt de pm'er. Thomas kijkt naar Sophie en rolt de bal naar haar toe 'en naar wie ga jij de bal rollen Sophie?' vraagt de pm'er. Sophie kijkt de groep rond en denkt na 'die' wijst ze en ze rolt de bal 'naar Pim, goedzo Sophie' reageert de pm'er.

De pedagogisch medewerker speelt samen met 4 peuters met de knuffeldieren. Mila pakt de hond en begint te vertellen 'wij hebben ook een hond, hij heet Joep' 'wat leuk' reageert de pm'er 'is de hond groot of klein?' 'zo groot' antwoordt Mila die met haar handen aanwijst hoe groot dat is. 'Zo, dat is groot!' antwoordt de pm'er 'heeft Sam of Fedde ook een hond thuis denk je?' Mila kijkt nieuwsgierig naar de andere kinderen 'hebben jullie ook een hond?' vraagt ze en er ontstaat een gesprek over huisdieren tussen de kinderen.

2.4 DE OVERDRACHT VAN WAARDEN EN NORMEN

De overdracht van waarden en normen

Bij verantwoorde kinderopvang, hoort de overdracht van normen en waarden. Bij kinderopvang De Pepermolen, willen we kinderen op een open manier kennis laten maken met de algemene aanvaarde waarden en normen in onze samenleving, met het oog op een respectvolle omgang met andere kinderen en volwassenen.

Wij dragen bij aan de overdracht van waarden en normen door;

- ✓ Het goede voorbeeld te geven, beleefd te zijn en respect te tonen naar de kinderen, ouders en collega's en excuses te maken indien nodig.
- ✓ Elkaar te groeten bij binnenkomst en het vertrek.
- ✓ Elkaar bij de naam te noemen.
- ✓ Als we gezamenlijk aan tafel zitten, gaan we pas van tafel als iedereen klaar is.
- ✓ Elkaar uit laten praten.
- ✓ Problemen, conflicten met een open houding oplossen.
- ✓ Elkaar geen pijn doen, door te bijten, knijpen, slaan, duwen of schoppen.
- ✓ Op je beurt wachten.
- ✓ Delen.
- ✓ Vriendelijk zijn tegen elkaar.
- ✓ Kinderen op een rustige manier regels uitleggen.
- ✓ Kinderen te benaderen vanuit wederzijds respect door middel van de ik-boodschap en actief luisteren van Thomas Gordon

2.5 WAARNEMEN VAN DE ONTWIKKELING

2.5.1 OBSERVEREN EN OUDERGESPREKKEN

Structureel observeren kinderen

Alle kinderen worden structureel twee maal per jaar geobserveerd door hun mentor. Dit gebeurt in de maanden maart en september. Kinderen die recent zijn gestart op een groep, worden vier weken na de startdatum geobserveerd. Dit doen wij middels het kindvolgsysteem van datacare. Naast deze twee vaste observatiemomenten kan er tussentijds aantekeningen worden gemaakt door de mentor ten aanzien van de ontwikkeling. Tevens geeft het observatiesysteem aan hoe de ontwikkeling van het kind verloopt, denk hierbij aan eventuele achterstanden en voorsprongen. Het kinddossier gebruiken wij, naast deze observaties, ook voor verdere verslaglegging rondom het kind. Hierbij kan gedacht worden aan verslagen van externe partijen (bijvoorbeeld van fysiotherapeuten of logopedisten) of eigen verslagen wanneer er bijvoorbeeld sprake is van een individueel plan van aanpak voor het kind. Ook noteren wij in dit dossier of het kind staat aangemeld bij de VIN of Veilig Thuis. Mogelijke signalen vanuit de Pepermolen worden hier ook in opgeslagen evenals het contact met ouders hierover. Zo dragen wij er met elkaar zorg voor dat wij de ontwikkeling van het kind zo nauwkeurig mogelijk volgen en hier zo goed mogelijk op in kunnen spelen.

Communicatie met de ouders.

De communicatie tussen pedagogisch medewerkers en ouders vinden d.m.v. de volgende communicatiemomenten/middelen plaats.

- ✓ Digitale overdracht. Ouders van baby's ontvangen een dagritme, foto's en verslag op hun smartphone via de ouderapp PortaBase. Ouders van dreumesen en peuters ontvangen een groepsverslag en foto's via dezelfde app.
- ✓ Haal en breng moment. Tijdens deze momenten wordt er de tijd genomen voor een mondelinge overdracht, zowel om de ouders te informeren over de dag van hun kind als voor het versterken van de onderlinge relatie.
- ✓ 10 minuten gesprekken. Deze vinden plaats in de maanden april en oktober.
- ✓ Ouderavond. Deze wordt meestal in februari of maart georganiseerd. De onderwerpen worden samen met de pedagogisch medewerkers en de o.c.leden bedacht. De thema's sluiten aan bij het opvoeden/verzorgen van kinderen en/of onze visie.
- ✓ Iedere maand ontvangen ouders de zogenoemde "newspeper". In deze nieuwsbrieven worden ouders geïnformeerd over het thema, de bijbehorende activiteiten en praktische zaken zoals personeel updates of belangrijke data. Ook wordt er iedere maand een stukje geschreven over een pedagogisch onderwerp genoegd het "pedagogisch praatje".

2.5.2 OVERDRACHT NAAR SCHOOL

Een doorgaande lijn voor kinderen van de voorschool naar groep 1 draagt bij aan een ononderbroken ontwikkeling van kinderen. Bij de Pepermolen geven wij inhoud aan deze werkwijze, door;

Warme overdracht.

Om een kind als het vier jaar wordt soepel door te laten stromen naar school, is het belangrijk dat de gegevens uit het kindvolgsysteem van datacare van het kind over zijn behoeften en ontwikkeling goed worden overgedragen. We werken, net als alle Texelse basisscholen, met hetzelfde overdracht systeem. Ook is er persoonlijk contact tussen de pm-er van de peutergroep en de kleuterjuf, over het kind. (Warme overdracht.) Bij voorkeur voor het kind start op de basisschool. Voor welke kinderen vindt er een warme overdracht plaats;

- ✓ Alle kinderen met een VVE-indicatie, ongeacht naar welke (Texelse) basisschool zij toe gaan.
- ✓ Voor alle peuters (ook zonder VVE-indicatie) die overgaan, naar de basisschool in Oosterend.

De overdracht naar school vindt alleen plaats als ouders hier schriftelijk toestemming voor gegeven hebben.

Koude overdracht.

Naar de overige scholen wordt er gebruik gemaakt van een koude overdracht, wat betekent dat de observatierapporten en eventuele extra verslagen over bijzondere ontwikkelingen per mail worden aangestuurd naar school/BSO met een begeleidende brief.

De overdracht naar school vindt alleen plaats als ouders hier schriftelijk toestemming voor gegeven hebben.

Afstemming aanbod.

Wij laten ons inspireren door een ander vve-programma, dan groep 1 en 2 van de basisschool. Misschien gaan we in de toekomst meer samen werken, door deze thema's in dezelfde periode aan te bieden, om meer continuïteit aan te bieden. Bijvoorbeeld voor kinderen die overgaan naar school en daar verder gaan met hetzelfde thema. Daarnaast wordt er regelmatig overlegd met de basisschool in Oosterend. Het doel van deze overleggen is;

- ✓ Afstemming pedagogisch-educatief handelen
- ✓ Afstemming in omgang met ouders.
- ✓ Afstemming interne begeleiding en zorg.
- ✓ Elkaar informeren wat we gedaan hebben en wat allemaal willen gaan doen in de toekomst. Zowel op de korte als lange termijn.

2.5.3 OMGANG MET BIJZONDERHEDEN IN DE ONTWIKKELING

De ontwikkeling van een kind gaat discontinu en elk kind doorloopt de ontwikkelingsfases in hun eigen tempo. Ieder kind mag zich op zijn of haar manier ontwikkelen, maar het kan voorkomen dat een kind een achterstand ontwikkelt. Als de pedagogisch medewerker opvallend gedrag observeert, doorlopen onze pedagogisch medewerkers de volgende stappen:

1. **Signaleren van opvallend gedrag.** Omdat de pedagogisch medewerkers van De Pepermolen de kinderen gedurende de dag observeren en omdat we gebruik maken van mentoren, pikken we afwijkende signalen op. Vervolgens bespreken we deze signalen met onze vaste collega's. Als de zorgen hierdoor niet worden weggenomen, bespreekt de mentor de zorgen op een bedachtzame manier met de ouders. Zij kunnen dan meedenken en eventuele verklaringen geven voor de opvallende signalen die het kind afgeeft. Als er geen verklaring is voor het opvallende gedrag van het kind, blijft de mentor het kind volgen in zijn of haar ontwikkeling en wordt er overgegaan op stap 2. De opvallende signalen noteert de mentor in het kinddossier.
2. **Doornemen van voorgaande observaties en nogmaals observeren.** Allereerst bekijkt de mentor voorgaande observaties vanuit het kindvolgsysteem van datacare. Als ook hieruit geen duidelijkheid ontstaat waardoor de gedragingen zijn ontstaan, kan de mentor besluiten om het kind nogmaals te observeren. Er zijn twee opties tijdens het observeren.

Allereerst kan er gekozen worden om te observeren aan de hand van het kindvolgsysteem. Maar er kan ook gekozen worden om een ongestructureerde observatie te doen en alle bevindingen objectief op te schrijven. De ontwikkeling van het kind en de opvallende bevindingen zullen hierna in stap 4 besproken worden met de ouders. Dit alles wordt ook vastgelegd in het kinddossier.

3. **Inwinnen anoniem advies.** Deze stap kan eventueel ondernomen worden als de mentor dit prettig vindt. De mentor kan dan, naast het advies van de leidinggevende (houder), anoniem advies inwinnen van een externe organisatie zoals Kabouterhuis. Zij kunnen handvaten bieden en adviseren in hoe de mentor het opvallende gedrag bespreekbaar kan maken.
4. **Oudergesprek en plan van aanpak.** Het opvallende gedrag wordt in een gesprek met de ouders besproken en er wordt samen een plan van aanpak opgesteld om de zorgen omtrent de ontwikkeling aan te pakken. Door het samen maken van het plan voelen ouders én De Pepermolen zich hierbij betrokken. Door de betrokkenheid heeft het plan van aanpak een verhoogde kans van slagen. De extra ondersteuning, in het desbetreffende ontwikkelingsgebied, die door het plan van aanpak wordt gegeven kan zowel door De Pepermolen als wel de ouders thuis worden uitgevoerd.
5. **Eventueel inschakelen externe hulp:** Indien het plan van aanpak niet het gewenste effect heeft, dan kan ervoor gekozen worden om (in overleg met de ouders en de leidinggevende) externe hulp in te schakelen zoals een fysiotherapeut of Alert4You. Deze externe deskundige kan het kind eventueel observeren op de groep en de pedagogisch medewerkers en ouders voorzien van handvatten in de omgang met en aanpak van de bijzondere ontwikkeling. Hiervoor dienen ouders echter wel eerst toestemming te geven. Bij een vermoeden van kindermishandeling, hanteren wij de stappen van de meldcode. Daarnaast kunnen ouders doorverwezen worden naar professionele hulp, waarna de hulpvraag in het thuisfront zal worden behandeld.

Zodra het bovenstaande stappenplan doorlopen wordt, stelt de mentor de leidinggevende en de pedagogisch coach hiervan op de hoogte. Zij kunnen vervolgens het verloop van het stappenplan monitoren en de mentor ondersteunen wanneer dit nodig blijkt te zijn.

Toerusting en ondersteuning pedagogisch medewerkers:

Uiteraard is bijscholing omtrent het onderwerp opvallende ontwikkeling ook van belang. Om deze reden komt dit onderwerp minstens één keer per jaar aan bod. Dit kan in de vorm van een studiedag, een cursus, een vergadering of een workshop op locatie. Met de bijscholing krijgen de medewerkers de kans om de kennis te vergroten en op te frissen. Tevens blijven pedagogisch medewerkers actief bezig met de ontwikkelingspedagogiek van het kind waardoor zij beter en adequater kunnen reageren op signalen van kinderen. Er wordt voor elk jaar een jaarplanning opgesteld waarbij er wordt gekozen welke opleidingen, cursussen en of workshops de pedagogisch medewerkers het betreffende jaar zullen volgen. Op locatie is meer informatie aanwezig over de scholingsjaarplanning.

Daarnaast is er een pedagogisch coach binnen De Pepermolen, één keer per jaar organiseert zij een intervisie, waarbij opvoedkundige en pedagogisch vragen met betrekking tot opvallend gedrag, ontwikkelingsproblematiek en andere pedagogische vraagstukken met betrekking tot de begeleiding kunnen worden gesteld. Gedurende deze intervisie wordt er tevens gekeken naar alle kinderen met opvallend gedrag. Gedurende het jaar komt de pedagogisch coach bijna maandelijks langs en hebben de pedagogisch medewerkers de mogelijkheid om vragen te stellen en krijgen zij indien nodig extra begeleiding.

HOOFDSTUK 3: DE PEPERMOLEN INFORMATIE VOOR OUDER EN KIND

3.1 STAMGROEPEN

3.1.1 STAMGROEP

Horizontale groep

Een horizontale groep, is opgebouwd uit kinderen van ongeveer dezelfde leeftijd en bevinden zich ongeveer in dezelfde ontwikkelingsfasen. Zo kunnen kinderen makkelijk vriendschappen sluiten en worden kwetsbare kinderen, minder snel ondergesneeuwd, door kinderen die fysiek al een stuk sterker zijn.

Groepsgrootte

Dagelijks kunnen er op het kinderdagverblijf van De Pepermolen 30 kinderen worden opgevangen tussen de 0 en 4 jaar. Onze baby-dreumesgroep beschikt over maximaal 14 kindplaatsen voor kinderen in de leeftijd van 10 weken tot 28 maanden. Onze peutergroep beschikt over maximaal 16 kindplaatsen voor kinderen in de leeftijd van 20 maanden tot 4 jaar. Afhankelijk van de behoefte van de kinderen, kunnen we de kinderen ook eerder of later over plaatsen. Dit gaat in overleg met de ouders.

Groep:	Maximum aantal kinderen	Aantal beroepskrachten
Baby-dreumesgroep (10 weken tot 28 maanden)	14	4
Peutergroep (20 maanden tot 4 jaar)	16	3

Stamgroep

Een stamgroep is de groep waarin het kind standaard opgevangen wordt, waarbij van tevoren bekend is welke dit is (en welke beroepskrachten hierbij horen). De stamgroep kan bij De Pepermolen óf de baby-dreumesgroep zijn, óf de peutergroep.

3.1.2 VERLATEN VAN DE STAMGROEP

Ondanks dat de kinderen opgevangen worden in hun eigen stamgroep, is het in een aantal situaties wel mogelijk om deze te verlaten:

- ✓ Tijdens het buitenspelen. Zoals eerder benoemd vinden we het bij De Pepermolen erg belangrijk om buiten te spelen met de kinderen en wij doen dit dan ook veelvuldig in onze tuin. Tijdens het buitenspelen houden de pedagogisch medewerkers de werkafspraken zoals beschreven in het beleid veiligheid en gezondheid aan.
- ✓ Tijdens uitstapjes die wij maken met de kinderen. Om de omgeving van de kinderen letterlijk te vergroten, ondernemen wij uitstapjes met de kinderen, bijvoorbeeld door wandelingen in de buurt te maken met de kinderen. Belangrijk tijdens de uitstapjes is de veiligheid van de kinderen. Er wordt daarom te allen tijde voldaan aan het BKR en worden de werkafspraken die zijn gemaakt omtrent uitstapjes strikt gevolgd om ongevallen zoveel mogelijk te voorkomen. Daarnaast gaan wij alleen op uitstap naar openbare plekken waar wij door andere mensen gezien kunnen worden, zoals een speeltuin, een speelboerderij of een ballenbak. Op deze manier vindt er, ook wanneer een pedagogisch medewerker alleen met zes kinderen op stap gaat, sociale controle plaats wat ten goede komt voor de veiligheid van de kinderen.
- ✓ Als de peuters gaan spelen op de BSO. Op de ochtenden dat de BSO-kinderen nog niet aanwezig zijn op de groep heeft het kinderdagverblijf deze ruimte geheel tot zijn beschikking. De pedagogisch medewerker kan met een aantal kinderen in deze ruimte een gerichte activiteit uitvoeren ter bevordering van de ontwikkeling van de kinderen. Daarnaast maken kinderen van bijna vier jaar kennis met de BSO-ruimte waar zij wellicht heen zullen gaan als zij vier jaar worden.
- ✓ Wanneer kinderen bijna overgaan naar een nieuwe groep, mogen ze gaan wennen. Het wennen wordt vooraf aan ouders medegedeeld door de desbetreffende mentor.
- ✓ Als de pedagogisch medewerker van de peutergroep naar school gaat en kinderen gaat halen die 's middags naar de BSO gaan, dan wordt er een peuter (die tussen 12.30 uur en 13.00

uur wordt gehaald) opgevangen door de pedagogisch medewerkers van de baby-dreumesgroep.

- ✓ Na het buitenspelen. Het gebeurt regelmatig, dat één van de kinderen, langer buiten wil blijven spelen, dan de andere kinderen van zijn/haar stamgroep. In overleg met de pedagogisch medewerker(s) van de andere groep, mag een kind dan buiten spelen en zijn/haar stamgroep verlaten.
- ✓ Wanneer er dreumesen willen verven op het verfbord bij de peuters. Dit gebeurt onder begeleiding van een dreumesgroep pm'er, zodat de pedagogisch medewerkers van de peutergroep hun eigen taken kunnen blijven uitvoeren.
- ✓ s' Middags na het slapen en voor het fruit eten, vrij spel tussen broertjes en zusjes/vriendjes en vriendinnetjes op één van de groepen. Dit is per keer verschillend, omdat we kijken of het voor de jongste baby's niet te druk is.
- ✓ Ten slotte is dit mogelijk tijdens het open deuren beleid. Het open deuren beleid houdt in dat de deuren tussen de groepen letterlijk 'open' zijn, waardoor kinderen zelf kunnen kiezen in welke ruimte zij willen spelen. Zo kan een peuter even op bezoek bij zijn baby zusjes en kan een dreumes op veilige wijze kennis maken met de peutergroep en de peuters. De kinderen kunnen tijdens het open deuren beleid, afhankelijk van de dag en de mogelijkheden, spelen op de baby-dreumesgroep, de peutergroep of buiten in de tuin. Aan het open deuren beleid zijn wel enkele regels verbonden, namelijk:

Tijdens het open deuren beleid:

De Pepermolen bekijkt per dag of het open deuren beleid wordt aangeboden. Afhankelijk van het activiteitenprogramma, maar ook van de groepssamenstelling, zullen de pedagogisch medewerkers in overleg het open deuren beleid aanbieden. Het open deuren beleid kan worden aangeboden tussen 09:45 - 11.15, 12.30 - 14.00 en tussen 16.00 - 17.00. Een belangrijk uitgangspunt is dat kinderen ten alle tijden op de eigen groep eten en slapen, om deze reden zijn er slechts gezette tijden waarom het open deuren beleid wordt aangeboden

BKR tijdens open deuren beleid:

Wanneer de kinderen tijdens het open deuren beleid de eigen stamgroep verlaten, wordt de maximale omvang van de basisgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per pedagogisch medewerker van kracht, toegepast op het aantal aanwezige kinderen per originele stamgroep.

Emotionele veiligheid waarborgen tijdens het open deuren beleid:

Tijdens het open deuren beleid is het van belang om het welzijn van de kinderen in de gaten te houden. Alle kinderen, ook de kinderen die op de eigen groep blijven spelen, dienen zich prettig te voelen bij het open deuren beleid. Zoals hierboven al beschreven staat kiest de pedagogisch medewerker heel bewust om het open deuren beleid wel of niet aan te bieden. Een overweging om het open deuren beleid niet aan te bieden is bijvoorbeeld als er wenkinderen zijn, die de overgang van thuis naar de opvang erg lastig vinden. Indien het open deuren beleid wordt aangeboden maar de pedagogisch medewerker opmerkt dat de emotionele veiligheid van kinderen hierdoor minder gewaarborgd kan worden zal zij het open deuren beleid in overleg met de pedagogisch medewerkers en de kinderen vroegtijdig afbreken.

3.1.3 SAMENVOEGEN

Ondanks dat er bij De Pepermolen gebruik wordt gemaakt van stamgroepen, zijn er momenten waarop het voorkomt dat de groepen worden samengevoegd. Het is wettelijk niet toegestaan om aan de hand van het aantal kinderen dat aanwezig is, te bepalen of er wordt samengevoegd. Ook is het niet mogelijk om delen van de stamgroep samen te voegen met de andere groep. Er zijn twee manieren waarop het wettelijk wél toegestaan is om samen te voegen:

1. **Structureel samenvoegen.** Structureel samenvoegen houdt in dat er op een vast moment een samengevoegde stamgroep wordt gecreëerd. Hiervoor kan gekozen worden als er op een vaste dag/vaste dagen in de week minder kinderen aanwezig zijn op de opvang dan in de rest van de week het geval is. In die situatie kunnen de twee groepen samengevoegd worden tot één groep. De kinderen worden op deze dag/dagen op een andere stamgroep opgevangen dan in de rest van de week het geval is. Als er sprake is van structureel samenvoegen moeten de ouders hiervoor schriftelijk toestemming geven.

Structureel samenvoegen bij de Pepermolen:

- Aan de start van de dag tussen 07:00 en 08:30 voegen de baby-dreumesgroep en peutergroep samen op de peutergroep. Uiterlijk 08:30 gaan alle kinderen naar de eigen stamgroep toe.
- Aan het einde van de dag voegen wij samen vanaf 17:30 indien het kind aantal dit toelaat. Hierbij voegen de babygroep en peutergroep samen op de peutergroep. Dit gebeurt alleen als er minder dan 16 kinderen aanwezig zijn.
- Tijdens de schoolvakanties worden aan de start van de dag tussen 07:00 en 08:00 ook de BSO kinderen opgevangen op de peutergroep. Om 08:00 gaan alle BSO kinderen naar hun eigen groep.

2. **Incidenteel samenvoegen.** Zoals eerder benoemd is het wettelijk niet toegestaan om ter plekke te bepalen of groepen worden samengevoegd. Het is echter in vakanties wel mogelijk dat het incidenteel voorkomt dat het aantal kinderen niet genoeg is om in de eigen stamgroep te verblijven. Daarom is het wettelijk wel toegestaan om voor de vakantie bij de ouders te inventariseren wanneer kinderen afwezig zijn. Aan de hand van deze inventarisatie wordt er bij De Pepermolen besloten wanneer en op welke wijze de stamgroepen worden samengevoegd.

Als er incidenteel wordt samengevoegd in de vakantieperiode wordt er te allen tijde voor gezorgd dat de emotionele veiligheid van de kinderen bewaakt wordt. Er wordt gestreefd naar het inzetten van één vaste pedagogische medewerker van de groep, daarnaast zorgen we ervoor dat er voor alle leeftijden veilig en uitdagend spel materiaal aanwezig is op de groep. De ouders worden vooraf geïnformeerd over het wanneer en hoe het samenvoegen plaatsvindt en de ouders moeten hier schriftelijk toestemming voor geven.

Bij de intake zal er schriftelijke toestemming worden gevraagd aan ouders voor het structureel samenvoegen. Daarnaast wordt er een aparte schriftelijke toestemming gevraagd voor de diverse momenten waarbij incidenteel wordt samengevoegd. Doordat ouders vooraf op de hoogte worden gesteld op welke wijze er wordt samengevoegd kunnen de ouders en pedagogisch medewerkers de kinderen voorbereiden op het samenvoegen, wat de emotionele veiligheid van de kinderen helpt waarborgen.

3.2 DAGINDELING

3.2.1 DAGINDELING

Baby-dreumesgroep

7:00 uur - 9:00 uur	brengen
8:30 uur	jongste kinderen van 6 maanden tot een jaar fruithap (één op één moment)
9:00 uur	jongste kinderen gaan slapen/spelen fruit en drink moment voor de dreumesen
9:45 uur	dreumesen worden verschoond
9:45 uur - 11:15 uur	binnen activiteit en/of buiten spelen/ flessentijd baby's
11:15 uur	naar binnen/handen wassen/ jongsten kinderen die brood mee eten uit bed
11:30 uur - 12:15 uur	broodmaaltijd/ overdracht schrijven
12:15 uur - 12:30 uur	kinderen naar bed/groep opruimen en schoonmaken
12:30 uur - 13:00 uur	haal en brengtijd ochtend en middag kinderen
12:30 uur - 14:00 uur	pauze tijd. Pedagogisch medewerkers gaan om beurten met pauze
13:00 uur - 14:00 uur	knuffelen/spelen/lezen met baby's die wakker zijn
14:00 uur	kinderen die twee keer slapen gaan nu aan tafel voor een eetmoment. Zij krijgen rauwkost en een soepstengel en drinken thee of water
14:30 uur - 15:00 uur	de kinderen die twee keer slapen worden verschoond en naar bed gebracht, dreumesen worden uit bed gehaald
15:00 uur	dreumesen gaan aan tafel voor een eetmoment. Zij krijgen rauwkost en crackers of wraps te eten en drinken water/thee
15:30 uur	dreumesen gaan naar buiten of spelen binnen
16:30 uur - 18:30 uur	kinderen worden gehaald of thuis gebracht met de bus
16:45 uur	warme hap voor de kinderen die warme maaltijd mee krijgen van huis

**De jongste baby's drinken en slapen naar behoefte en wij passen ons ritme daar zoveel mogelijk op aan.*

Peutergroep

7:00 uur - 9:00 uur	brengen
9:00 uur - 9:30 uur	opening kring (VVE) aansluitend wordt er fruit gegeten en water/thee gedronken
9:30 uur - 9:45 uur	kinderen worden verschoond en/of gaan naar de wc
9:45 uur - 10:30 uur	de helft van de groep speelt buiten, de andere helft van de groep heeft binnen VVE activiteit
10:30 uur - 11:15 uur	er wordt gewisseld. De andere groep gaat nu naar buiten en de groep die al buiten heeft gespeeld heeft nu binnen VVE activiteit
11:15 uur - 11:30 uur	er wordt opgeruimd met de kinderen en daarna worden de handen gewassen
11:30 uur - 12:15 uur	kinderen hebben broodmaaltijd en drinken melk
12:15 uur - 12:45 uur	kinderen worden verschoond en /of gaan naar de wc. Kinderen die slapen worden naar bed gebracht. De groep wordt schoon gemaakt
12:30 uur - 13:00 uur	haal & breng moment
13:00 uur - 14:00 uur	pauze moment, pedagogisch medewerkers gaan om beurten met pauze. Kinderen die wakker zijn kunnen spelen, boekjes lezen of spelletjes spelen
14:00 uur - 15:00 uur	kinderen worden uit bed gehaald en aangekleed
15:00 uur - 15:30 uur	er wordt opgeruimd met de kinderen en daarna worden de handen gewassen
15:30 uur - 16:00 uur	eetmoment aan tafel. Kinderen eten rauwkost en krijgen crackers of wraps, ze drinken water/thee
16:00 uur - 16:15 uur	verschoonmoment en/of plassen op de wc. Jassen en schoenen worden aangedaan
16:15 uur - 17:30 uur	alle kinderen spelen buiten
16:30 uur - 18:30 uur	kinderen worden gehaald of thuis gebracht met de bus

**op dinsdag komt de voorleesjuf (omajuf) lezen tussen 15.15 uur en 16.30 uur.*

3.2.2 HALEN EN BRENGEN

Haal en brengtijden.

Kinderen van beide groepen, kunnen worden gebracht tussen;
07.00 uur en 09.00 uur.
11.30 uur (alleen peutergroep kort)
12.30 uur en 13.00 uur.

Deuren op slot buiten haal en breng tijden

Buiten de haal en brengtijden om, is onze toegangsdeur gesloten. Uit veiligheid voor de kinderen, willen we niet dat er mensen toegang krijgen tot de Pepermolen en daarmee mogelijk de veiligheid van medewerkers en kinderen in gevaar brengen. Daarnaast hebben wij de deuren op slot, om ongelukken te voorkomen (vingers tussen de deur tijdens het aankleden voor het buitenspelen) en voor de rust op de groepen. Het is erg storend wanneer ouders tussen de gebruikelijke haal en brengtijden door hun kinderen komen brengen of halen. Wanneer ouders hun kind buiten de gebruikelijke tijden willen komen halen en/of brengen, vragen wij hen ons telefonisch op de hoogte te stellen. Wij zorgen dat er een overdrachtsgesprek plaats vindt in de hal van de Pepermolen, zodat we ouders toch te woord kunnen staan en onrust vermijden op de groep.

Haal en brengservice

Bij kinderopvang de Pepermolen hebben wij een haal en brengservice. We hebben de beschikking over een 9-persoonsbus. Onze pedagogisch medewerkers, halen 's morgens kinderen op van huis en brengen ze aan het einde van de dag weer terug. De haal en brengservice is niet flexibel af te nemen, dat wil zeggen dat een vast dagdeel noodzakelijk is. Ouders kunnen ook een combinatie kiezen, door bijvoorbeeld wel zelf het kind naar het kinderdagverblijf te brengen, maar aan het eind van de dag gebruik te maken van de haal en brengservice. Voor de haal en brengservice worden extra kosten in rekening gebracht. Deze kosten worden verrekend met de kinderopvangtoeslag. Bij kinderopvang de Pepermolen werken we met een "haal en brenglijst". Hierop staat onze planning vermeld en zo weten we op welk tijdstip, welke kinderen op moeten halen. Wanneer er een invalkracht wordt ingezet, of er onderling een keer van werkdag geruild

wordt, kunnen medewerkers deze lijst raadplegen. Op het werkrooster staat er per dag vermeld, welke medewerker de kinderen haalt en thuis brengt.

3.2.3 GEZONDE LEEFSTIJL

Gezonde voeding is essentieel voor een goede groei en de ontwikkeling van kinderen. Daarnaast is het belangrijk bij de preventie van overgewicht en welvaartsziekten. Overgewicht is een wereldwijd groeiend probleem. Ook in Nederland stijgt het percentage kinderen met ernstig overgewicht. Bij kinderopvang De Pepermolen, houden wij zoveel mogelijk rekening met de richtlijnen van het voedingscentrum.

Welk eten en drinken bieden wij zoal aan:

- ✓ Water en lauwe thee, geen fruitsmaak, dit is slecht voor het gebit.
- ✓ Melk alleen bij de broodmaaltijd.
- ✓ Yoghurt.
- ✓ Appel, peer banaan (basis) aangevuld met vers seizoens-fruit. Eventueel gepureerd voor de baby's.
- ✓ Bruin brood, wraps, crackers.
- ✓ Soepstengel/ maiswafel
- ✓ Halvarine.
- ✓ Geitenkaas, Philadelphia (naturel & bieslook), vegetarische smeerworst, hummus, plakjes kaas.
- ✓ Appelstroop, (halva) jam.
- ✓ Pindakaas en honing. Echter niet op de baby-dreumesgroep

De kinderopvang kan bijdragen aan het vormen van gezonde gewoonten. Het dagelijks eten is een gewoonte en de omgeving bepaald mede of dit een gezonde gewoonte is. Voor kinderen is de omgeving bepalender dan bij volwassenen, omdat zij zelf niet kunnen beslissen wat ze eten. Hoe ouder een kind wordt, des te meer zeggenschap het heeft wat het eet. Het is belangrijk om al op jonge leeftijd een gezond voedingspatroon aan te leren. Frisdrank is de grootste oorzaak van overgewicht bij kinderen en daarom leren we bij kinderopvang de Pepermolen de allerjongste kinderen al om water te drinken. Daarnaast proberen we naast het eten van fruit, ook dagelijks verse groenten te eten. Kinderen die al jong leren water te drinken en fruit en groenten te eten, accepteren dat dit bij de omgeving van onze kinderopvang hoort. Wat doen we nog meer om kinderen gezonde eetgewoonte aan te leren:

- ✓ Samen het eten kopen en/of bereiden.
- ✓ Gezamenlijk eten aan tafel.
- ✓ Het regelmatig introduceren van nieuwe smaken en dit gedurende een bepaalde periode regelmatig aanbieden, zodat kinderen leren wennen aan nieuwe smaken.
- ✓ Waterkannen op tafel zetten en kinderen zelf drinken in laten schenken.
- ✓ Zelf het goede voorbeeld geven qua voeding. Tijdens het eten benoemen waar het naar smaakt.

Traktatiebeleid.

Bij De Pepermolen hebben we een traktatiebeleid. We proberen ouders te stimuleren gezonde voeding mee te geven als traktatie, maar willen het plezier dat zij hebben met hun kind samen tijdens de voorbereidingen voor de traktatie, zoals het uitzoeken en het maken ervan, niet ontnemen. Een traktatie is meer dan alleen iets lekkers uit delen. Ouder en kind laten iets persoonlijks aan ons zien, namelijk welke interesse een kind heeft (bijv. dieren, prinsessen, trekkers of auto's) welke hobby's ouders en kinderen hebben (bijv. cup cakes bakken) en welke achtergrond en/of religie een kind heeft. Door alle traktaties te weigeren en eventueel door de pedagogisch medewerkers te laten bereiden, zijn we van mening dat je ook een stuk "eigenheid" van een kind afneemt. En juist die eigenheid (één van onze kernwaarden) vormt de basis van ons pedagogisch beleid. Mocht een traktatie volgens de pedagogisch medewerkers niet (of gedeeltelijk) voldoen aan ons voedingsbeleid, dan geven we de traktatie mee naar huis en kunnen ouders voor hun eigen kind bepalen of ze de traktatie thuis wel of niet mogen opeten.

Voeding en basisschool.

Ons voedingsbeleid, sluit aan bij het voedingsbeleid van de basisscholen op Texel. Kinderen die naar school gaan, zijn hierdoor al gewend aan gezonde en verantwoorde tussendoortjes.

Wat merken kinderen er later van?

Kinderen worden begeleid in hun smaakontwikkeling, waardoor ze op latere leeftijd een gevarieerder eetpatroon zullen hebben. Ze leren om een gezonde keuze te maken, dus kiezen vaker voor groente en fruit. Daarnaast wennen ze aan water drinken, waardoor ze later ook vaker voor water kiezen in plaats van gezonde dranken. Zo ontwikkelen kinderen een gezond gewicht en lopen ze minder risico op het verkrijgen van welvaartsziekten.

3.2.4 SLAAPBELEID

De Pepermolen beschikt over een slaapkamer met bedjes voor de kinderen. Hier krijgen zij een eigen bedje toegewezen, waarnaar zij vertrouwd raken met het bedje en de omgeving die zichtbaar is vanuit het bedje. Naast de bedjes in de slaapkamer beschikt Pepermolen ook over buitenbedjes. Wanneer ouders of kinderen aangeven dit prettig te vinden kunnen kinderen tevens slapen in de buitenbedjes. In het beleid veiligheid en gezondheid staan de richtlijnen en werkwijze voor het gebruik van de buitenbedjes omschreven.

In Nederland groeit de bekendheid van het buiten slapen van kinderen. In de Scandinavische landen maken ze hier al heel lang gebruik van. Het buiten slapen van kinderen dient bij te dragen aan een gezonde ontwikkeling van het kind, zowel fysiek als mentaal. In Finland is een onderzoek uitgevoerd naar het buiten slapen van kinderen. Hieruit bleek dat kinderen beter en langer slapen, fitter zijn en beter eten dan kinderen die niet buiten slapen. De onderzoekers geven als oorzaak dat de frisse buitenlucht voor meer weerstand zorgt door een grotere opname van vitamine D. Kinderen die vaak verkouden zijn en last hebben van luchtweginfecties en/of allergieën zouden hierbij gebaat kunnen zijn.

3.3 OUDERPORTAAL, EXTRA DAGEN, RUILDAGEN, ADMINISTRATIE

3.3.1 EXTRA DAGEN EN RUILDAGEN

Ouderportaal, aanvragen extra opvang, ruilingen

Wanneer ouders extra dagen willen aanvragen of juist willen ruilen van dagen, dan kunnen ze een verzoek indienen via het ouderportaal. Dit verzoek dient minimaal 24 uur van te voren aangevraagd te worden. Een ruildag kan 1 week voor of 1 week na de afwezige dag ingezet worden. Dagen waarop het kind ziek is geweest of dagen achteraf ruilen is niet mogelijk. Kinderen worden bij een extra dag of ruildag altijd op hun eigen stamgroep opgevangen. Ouders kunnen op de website van De Pepermolen inloggen in het ouderportaal om hun verzoek in te dienen en hier ook op een later tijdstip terugzien of hun verzoeken zijn afgekeurd of goedgekeurd. Daarnaast kunnen ouders hier ook hun facturen, jaaropgaves en overeenkomsten opvragen en uitprinten. Ouders kunnen hier ook zelf wijzigingen invoeren, zoals een nieuw adres, of telefoonnummers. Op de website van De Pepermolen is een handleiding te vinden met uitleg over de ouderapp waarin ouders precies kunnen lezen hoe zij deze app kunnen gebruiken.

Administratie

Kinderopvang de Pepermolen heeft haar administratie uitbesteed aan het bedrijf Kidsadmin. Ouders ontvangen van de administratie, na de inschrijving, een plaatsingsovereenkomst. Wanneer ouders administratieve vragen hebben, kunnen ze contact opnemen met Kidsadmin.

3.3.2 HALVE EN HELE DAGEN

Bij kinderdagverblijf de Pepermolen is het mogelijk om hele en halve dagen af te nemen. We adviseren om minimaal twee dagdelen af te nemen. De reden hiervan is, dat kinderen zich sneller emotioneel veilig zullen voelen bij ons en zich beter en sneller (o.a. lichamelijk, cognitief, creatief, sociaal) zullen ontwikkelen.

Dagdelen baby-dreumesgroep (52 weken)

Ochtend	7:00-12:45
Middag	12:45-18:30
Hele dag	7:00-18:30

Dagdelen peutergroep (52 weken)

Ochtend	7:00-12:45
Middag	12:45-18:30
Hele dag	7:00-18:30

Dagdeel peutergroep met gemeente bijdrage (40 weken)

Ochtend	8:00-11:30 uur
---------	----------------

3.4 OPENINGSTIJDEN EN SLUITINGSDAGEN

Kinderopvang De Pepermolen is geopend van 07.00 uur tot 18.30 uur van maandag tot en met vrijdag.

De Pepermolen is gesloten op de volgende nationale feestdagen:

- Nieuwjaarsdag
- 1ste en 2de Paasdag
- Koningsdag
- Bevrijdingsdag (1x in de vijf jaar 2025, 2030 etc.)
- Hemelvaartsdag
- 1ste en 2de Pinksterdag
- Kerstavond sluiten wij om 17:30
- 1ste en 2de Kerstdag
- Oudejaarsdag sluiten wij om 17:30

3.5 OUDERCOMMISSIE

Wat doet de oudercommissie?

De oudercommissie adviseert de opvangorganisatie gevraagd en ongevraagd over de adviesonderwerpen die in de Wet kinderopvang zijn vastgelegd. Tijdens vergaderingen worden adviesaanvragen van de opvangorganisatie behandeld en worden adviezen geformuleerd. Daarnaast onderhoudt de oudercommissie contact met de ouders, de organisatie en de GGD. De oudercommissies denkt bijvoorbeeld mee over een thema voor de ouderavond. Het reglement van de oudercommissie beschrijft de regelingen en afspraken waarbinnen de medezeggenschap bij kinderopvang De Pepermolen uitgevoerd wordt, zoals bijvoorbeeld het uit te voeren beleid. De oudercommissie bepaalt zelf haar werkwijze en taakverdeling en legt dat vast in een huishoudelijk reglement.

Oudercommissie

De oudercommissie bestaat uit minimaal 3 leden. Deze leden vertegenwoordigen alle groepen van de Pepermolen. De OC komt iedere twee maanden bij elkaar en meestal wordt de leidinggevende uitgenodigd, om bij deze vergadering aanwezig te zijn. Het doel van de oudercommissie is om in samenwerking met de organisatie de kwaliteit van de opvang te handhaven en verbeteren. Daarnaast speelt de oudercommissie een rol in de communicatie met ouders. Door het medezeggenschapsrecht (adviesrecht) van de oudercommissie dat is vastgelegd in de Wet kinderopvang, heeft de oudercommissie inspraak en dus invloed op diverse aspecten van de opvang.

Wie zit er in de oudercommissie?

Elke ouder die een kind naar De Pepermolen brengt, kan in de oudercommissie plaats nemen. Bij de samenstelling van de oudercommissie wordt gestreefd naar een zo evenredig mogelijke vertegenwoordiging van de verschillende groepen op de opvang. Per organisatie zijn regels opgesteld rondom het 'aannamebeleid' en hoeveel leden er in de oudercommissie kunnen zitten. Dat legt de organisatie vast in hun oudercommissiereglement.

Wie zit er niet in de oudercommissie?

In de oudercommissie zitten, vanwege de onafhankelijkheid alleen ouders, geen (pedagogisch) medewerkers. Medewerkers die een kind hebben dat op dezelfde locatie wordt opgevangen, mogen niet plaatsnemen in de oudercommissie. Mocht de partner van een medewerker of een medewerker van een andere opvang lid willen worden, dan is het aan de oudercommissie, in samenspraak met de

ondernemer, om af te wegen of er in dat geval belangenverstremgeling zal optreden. Het aantal ouders dat deel uit maakt van de oudercommissie is vastgelegd in het medezeggenschapsreglement.

3.6 KLACHTEN

In het kader van de wet kinderopvang is er een interne klachtenregeling opgesteld voor kinderopvang De Pepermolen. Ondanks dat De Pepermolen de kinderen zo goed mogelijk begeleiden en verzorgen, is het mogelijk dat er een klacht van ouders kan ontstaan. De Pepermolen neemt klachten uiterst serieus en probeert de klacht zo goed mogelijk te verhelpen. Ook zien we de klacht als een mogelijkheid om te leren hoe wij onze kinderopvang nóg beter kunnen vormgeven. De Pepermolen onderscheidt twee soorten officiële klachtenregelingen:

- ✓ **Interne klachtenregeling:** Bij De Pepermolen waarderen wij het als ouders de klacht eerst bespreken bij de desbetreffende persoon. Als dit geen oplossing biedt, dan is er de mogelijkheid om over te gaan tot het indienen van een officiële klacht. Deze hoort schriftelijk ingediend te worden bij de leidinggevende. De leidinggevende zal de klacht in behandeling nemen en contact opnemen met de betrokkenen. Eventueel wordt de oudercommissie betrokken bij de klacht. Na het indienen van de klacht, dient er binnen maximaal 6 weken een schriftelijk antwoord, waarin als dit nodig is concrete afspraken en termijnen staan, verstuurd worden naar de ouder die de klacht heeft ingediend. Voor meer informatie over de interne klachtenregeling kunt u kijken in de interne klachtenregeling die op locatie inzichtelijk is.
Als er echter sprake is van een vermoeden van kindermishandeling, zal de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking worden gezet en zal de klachtenregeling worden afgebroken.
- ✓ **Externe klachtenregeling:** Indien de interne klachtenregeling niet tot een oplossing leidt, dan kunnen ouders informatie en advies aanvragen bij de geschillencommissie, gevestigd in Den Haag. Of kunnen zij de klacht registreren bij: www.degeschillencommissie.nl.

In sommige gevallen is het van belang de klacht rechtstreeks aan te melden bij de Geschillencommissie indien:

- De kinderopvangorganisatie niet binnen 6 weken heeft gereageerd op de schriftelijke klacht.
- De ouders en de kinderopvangorganisatie het niet binnen 6 weken eens zijn geworden over de afhandeling van een klacht.
- De kinderopvangorganisatie geen adequate klachtenregeling heeft.

In uitzondering op het bovenstaande mogen ouders meteen een geschil indienen bij de Geschillencommissie Kinderopvang als in redelijkheid niet van ouders kan worden verlangd dat zij onder de gegeven omstandigheden een klacht indienen bij de kinderopvangorganisatie. Dit kan zijn bijvoorbeeld bij klachten over intimidatie of wanneer ouders bang zijn dat het voorleggen van hun klacht vervelende consequenties kan hebben. De Geschillencommissie beoordeelt in individuele gevallen of aan de voorwaarden hiervoor wordt voldaan.

HOOFDSTUK 4: WET KINDEROPVANG

4.1 DRIE-UURSREGELING

Kinderopvang de Pepermolen maakt gebruik van de 'drie-uursregeling', wat wettelijk is toegestaan omdat we langer dan 10 uur achtereen geopend zijn. Dit betekent dat er maximaal drie uur per dag mag worden afgeweken van de beroepskracht-kindratio (BKR). Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers moeten tijdens de afwijking aanwezig zijn.
- In de kindplanning wordt bijgehouden wanneer kinderen binnenkomen en wanneer zij naar huis gaan, zodat we inzichtelijk hebben wanneer we van de BKR afwijken. Als blijkt dat er toch op andere tijden wordt afgeweken of dat er langer afgeweken wordt dan is toegestaan, dan passen we het rooster incidenteel of structureel aan.

- Op het moment dat de drie-uursregeling van kracht is en er maar één pedagogisch medewerker op de groep aanwezig is, moet er altijd een tweede volwassene in het pand aanwezig zijn.

De Pepermolen hanteert onderstaande algemene kaders met betrekking tot de inzet van haar personeel en de BKR:

Groep	Aantal beroepskrachten	Personeelsdiensten	Pauzetijden	Structureel samenvoegen***
Baby-dreumesgroep	3/4	Vroege dienst: 07:00 - 17:30 Tussen dienst: 08:00 - 18:00 Late dienst: 08:00 - 18:30	Vroege dienst: 12:30 - 13:00 Tussen dienst: 13:00 - 13:30 Late dienst: 13:30 - 14:00	Ochtend: de baby-dreumesgroep voegt van 07:00 - 08:30 samen met de peutergroep op de peutergroep. Middag: de baby-dreumesgroep voegt vanaf 17:30 samen met de peutergroep op de peutergroep.**
Peutergroep	1/2	*Vroege dienst: 07:00 - 17:30 Late dienst: 08:00 - 18:30	Vroege dienst: 12:30 - 13:00 Late dienst: 13:00 - 13:30	Ochtend: de peutergroep voegt van 07:00 - 08:30 samen met de baby-dreumesgroep op de peutergroep. Middag: de peutergroep voegt vanaf 17:30 samen met de peutergroep op de peutergroep.**

*Op maandag starten twee pedagogisch medewerkers om 07:00. Op dinsdag werkt de vroege dienst van 07:00 - 17:30 en de late dienst van 07:30 - 18:30.

**Er wordt aan het einde van de middag samengevoegd, mits het kindaanbod dit toelaat. Samenvoegen gebeurt alleen als er minder dan 16 kinderen aanwezig zijn.

***Tijdens schoolvakanties worden aan de start van de dag tussen 07:00 en 08:00 ook de BSO kinderen opgevangen op de peutergroep. Om 08:00 gaan alle BSO kinderen naar hun eigen groep.

Er zijn diverse situaties waarin kan worden afgeweken van de BKR, waarbij de Pepermolen de volgende pedagogische afwijkingen maakt:

- Aan de randen van de dag. Aan het begin en einde van de dag zijn er minder kinderen op de groep aanwezig. Met minder kinderen op de groep kan de pedagogisch medewerker beter opletten, de kinderen snel helpen wanneer nodig en sneller ingrijpen als er gevaarlijke situaties ontstaan.
- Tijdens de pauzes. Tijdens de middagpauze gaan sommige kinderen slapen en blijft een kleinere groep kinderen wakker. Slappende kinderen hebben over het algemeen minder directe aandacht nodig, waardoor het veilig is dat medewerkers om beurten met pauze te gaan. De pauzes vinden plaats in het tijdsframe tussen 12:00 - 16:00 en worden genomen als de (pedagogische) situatie op de groep dit toelaat.

Tijdens bovenstaande situaties waarin wordt afgeweken van de BKR en de drie-uursregeling intreedt, is het extra belangrijk om de kinderen op de groep de beste mogelijke zorg en begeleiding te blijven

bieden, met hierbij aandacht voor de individuele behoeften en ontwikkeling. De Pepermolen doet dit op de volgende manieren:

- De pedagogisch medewerker(s) die op de groep blijft, observeert de kinderen nauwlettend. Zij speelt in op de individuele behoeften van het kind en waarborgt op deze manier de emotionele veiligheid en de stabiliteit op de groep.
- De pedagogisch medewerker(s) geeft haar collega een goede overdracht op het moment dat zij met pauze gaat of wanneer zij klaar is met haar dienst. Op die manier worden individuele behoeften en eventuele bijzonderheden van de kinderen met elkaar afgestemd.
- De pedagogisch medewerker(s) geeft tijdens de afwijking haar volle aandacht aan de kinderen. Praktische taken, zoals schoonmaak- en administratieve werkzaamheden, worden hervat op het moment dat er niet meer wordt afgeweken van de BKR.

De drie- uursregeling wordt ieder drie maanden geëvalueerd en indien nodig (in overleg met de oudercommissie) aangepast. Indien de regeling wordt aangepast worden ouders ten alle tijden doormiddel van een nieuwsbrief op de hoogte gesteld van de vernieuwde regeling. Ouders/verzorgers worden geïnformeerd over afwijkingen van de beroepskracht-kindratio doordat het in het pedagogisch beleidsplan opgenomen is.

4.2 PEDAGOGISCH MEDEWERKERS, STAGIAIRES EN VRIJWILLIGERS

4.2.1 PEDAGOGISCH MEDEWERKERS

Aan welke kwalificaties/ eisen moet een pedagogisch medewerker voldoen?

- Het overleggen van een geldige “Verklaring omtrent gedrag” (VOG) Pedagogisch medewerkers, die zo'n verklaring hebben overlegt worden continu (dagelijks) gescreend op strafbare feiten door de screenings autoriteit Justis.
- Vermelding in het personenregister kinderopvang, vanaf 1 maart 2018. Dit is een register waarin iedereen die werkzaam is (of wil zijn) in de kinderopvang, zich moet inschrijven. Iedereen die is ingeschreven in het register, wordt continu gescreend. Continue screening betekent dat er dagelijks wordt gekeken of mensen die werken in de kinderopvang nieuwe strafrechtelijke gegevens in het Justitieel Documentatie Systeem op hun naam hebben staan. Bijvoorbeeld doordat iemand een overtreding of misdrijf heeft begaan of hiervan wordt verdacht (er is een proces-verbaal opgemaakt). Als blijkt dat een medewerker werkzaam uit ons team, een bedreiging vormt voor een veilige omgeving voor kinderen, dan worden wij hierover geïnformeerd door de GGD, zodat wij passende maatregelen kunnen treffen. Ook personen die vrijwilligerswerk bij ons uitvoeren, voorleesouder zijn, stagelopen of regelmatig onderhoudswerkzaamheden uitvoeren bij de Pepermolen, dienen zich in te schrijven in het personenregister.
- Passende beroepskwalificatie. Voordat een medewerker in dienst treedt, is het van belang dat er een passende beroepskwalificatie is overlegd aan de houder van de Pepermolen. In het cao-kinderopvang, staat exact vermeld, welke opleidingen voldoen aan de functie van pedagogisch medewerker.
- Kwalificaties babyleidsters. Vanaf 1 januari 2018 is het verplicht dat pedagogisch medewerkers, die werkzaam zijn op een babygroep, zich kwalificeren voor deze doelgroep. Het doel van deze kwalificaties, is om de baby-opvang een kwaliteitsimpuls te geven.
- Ondertekenen van handboek voor medewerkers. Dit handboek is een aanvulling op de arbeidsovereenkomst. In het handboek, staan een onze afspraken en regels vermeld, zoals o.a. het bijwonen van overleggen en vergaderingen, het indienen van vakantieaanvragen, hoe wij omgaan met elkaar en ouders, kledingvoorschriften.

Ontwikkeling pedagogisch medewerkers

We vinden het belangrijk dat pedagogisch medewerkers zich blijven ontwikkelen en dat we onze kinderopvang blijven verbeteren. Dit doen we door:

- **Permanente educatie.** Het team pedagogisch medewerkers van kinderopvang de Pepermolen, houdt haar kennis actueel door als team "blijvend te leren." Door de online leeromgeving van de kinderopvang academie, beschikken medewerkers over een schat aan informatie betreffende diverse thema's/modules. Als team kiezen we een thema, waarin we

ons willen verdiepen en verbeteren. Zoals het voeren van oudergesprekken, het geven van een volledige overdracht, het bieden van sensitieve responsiviteit aan kinderen. Gezamenlijk leren, verhoogt het plezier in het samenwerken. Door als team op de eigen praktijk te reflecteren ontstaat ruimte voor dialoog. Pedagogische inzichten gaan met de tijd mee, er wordt steeds meer bekend over het kindbrein en de basisinformatie van pm-ers zakt gedurende de jaren langzaam weg. Alleen al daarom is het hard nodig dat pm-ers hun kennis blijven bijspijkeren. Dan is er nog de groep pm-ers die net van school komt. Zij zijn wel start bekwaam, maar nog niet vakbekwaam en kunnen zich met aanvullende modules tijdens hun werk verder verdiepen in hun vak.

- **Het volgen van trainingen.** Door gezamenlijk trainingen te volgen, die aansluiten bij nieuwe de resultaten van nieuwe wetenschappelijke onderzoeken over de ontwikkeling van het jongen kind en onze pedagogische visie.
- **Door het voeren van 360 graden functioneringsgesprekken per team.** Het doel van deze gesprekken, is om elkaar vanuit verschillende invalshoeken feedback te geven. Zo ontstaat er een compleet beeld van een werknemer en kan hij/zij blijvend werken aan zijn of haar persoonlijke doelen. De gesprekken zullen minimaal 2 keer per jaar worden gevoerd. Dit moet worden afgestemd tijdens een teamvergadering.

Overlegvormen

Bij kinderopvang de Pepermolen hebben wij verschillende overlegvormen.

- ✓ **Werkoverleggen.** Per groep, eens per twee maanden, voorafgaand aan de teamvergadering. Hierin bespreken we thema's die we willen gaan uitwerken, bijzonderheden van (groepjes) kinderen.
- ✓ **Teamvergadering.** Eens per maand komen alle pedagogisch medewerkers bij elkaar, om als team praktische en inhoudelijke punten met elkaar te bespreken.

Eigen kinderen in de groep

Bij kinderopvang De Pepermolen, hebben we als beleid, dat eigen kinderen van pedagogisch medewerkers, niet bij hen op de groep geplaatst mogen worden. Hiervoor zijn een aantal redenen:

- ✓ Het voorkomen van klachten/frictie bij andere ouders.
- ✓ Het voorkomen van ingewikkelde arbeidsrelaties tussen de medewerkers.
- ✓ In het belang van de andere kinderen op de groep; het (on)bewust voortrekken van zijn/haar eigen kind.
- ✓ In het belang van het kind van de pedagogisch medewerker. Voor een kind is het nog moeilijk te begrijpen, welke rol zijn/haar ouder vervult en zou zich afgewezen kunnen voelen. Bijvoorbeeld wanneer een medewerker probeert te "compenseren" en in bepaalde situaties probeert zijn/haar kind geen voorkeurspositie te geven.
- ✓ Voor de pedagogisch medewerker zelf, omdat het heel moeilijk en intensief is, om twee rollen te vervullen: ouder en medewerker.

Uitzondering

Wanneer er door ziekte een invalkracht moet worden ingezet, gaan we soepel om met de bovenstaande maatregel. Bij langdurige inzetbaarheid, langer dan een maand, van een invalkracht, werken wij volgens de bovenstaande maatregel "eigen kinderen in de groep."

Niveau 3F voor spreekvaardigheid.

Om VVE goed toe te kunnen passen is een goede beheersing van de Nederlandse taal door pm'ers belangrijk. Daarmee kunnen ze een stimulerende en verrijkende taalomgeving voor kinderen creëren. Het beschikken over een hoog taalniveau is van groot belang voor de ontwikkeling van het kind én van de pedagogisch medewerker zelf. Voor kinderen die thuis weinig of zwak Nederlands horen en spreken, of alleen buitenshuis Nederlands horen is het van groot belang dat het taal aanbod in voorschoolse instellingen van een hoog niveau is. Van een pedagogisch medewerker die het Nederlands goed beheerst, leren kinderen een grote basiswoordenschat en zinsconstructies. Ook voor de contacten met ouders is een goede taalbeheersing belangrijk. De volgende taalnormen voor pedagogisch medewerkers in de VVE worden verplicht gesteld: Taalniveau 3F voor mondelinge vaardigheden (luisteren, spreken en gesprekken voeren) en taalniveau 3F voor leesvaardigheden (lezen en interpreteren van teksten). Vanaf medio 2019 moeten alle pm-ers gekwalificeerd zijn. Op

het platform van de kinderopvang academie, worden diverse oefeningen aangeboden, zodat pm-ers vast kunnen oefenen.

Kinderopvang is een vak

Een van de andere eisen, die worden gesteld in de wet IKK, is de pijler “kinderopvang is een vak.” Pedagogisch medewerkers krijgen meer kansen om zichzelf te ontwikkelen door het volgen van gespecialiseerde trainingen en opleidingen, om zo hun kennis over de ontwikkeling van het jonge kind actueel te houden.

4.2.2 STAGIAIRES

De stagiaire is bij ons om zichzelf verder te ontwikkelen als pedagogisch medewerkers. De taken die een stagiaire kan uitvoeren:

Alle leerjaren niveau 3 & 4

- Pedagogisch medewerker ondersteunen tijdens activiteiten
- Activiteit aanbieden met ondersteuning van de pedagogisch medewerker
- Begeleiden van ontwikkeling
- Observeren van kinderen (in samenwerking met de mentor van het kind)
- Begeleiden tijdens eet en drink momenten
- Uitvoeren van huishoudelijke taken
- Begeleiden van kinderen tijdens vrij spel momenten
- Ophalen van kinderen uit de plaatselijke school (maximaal 5 kinderen.)
- Kinderen uit bed halen, verschonen onder begeleiding
- Kinderen een fles geven.*
- Voeding bereiden.*

**eerst onder begeleiding van pm'er, wanneer dit zelfstandig kan, mag zonder ondersteuning.*

Laatste leerjaar niveau 3 & 4

Indien de stagiaire in het laatste leerjaar zit en indien zij boven de 18 jaar is mag zij onderstaande extra werkzaamheden uitvoeren

- Aanbieden van een activiteit
- Deelnemen aan oudergesprekken
- Overdracht aan ouder geven aan het einde van de dag
- Ophalen van kinderen uit de plaatselijke school (maximaal 5 kinderen.)
- Overdracht verhaal schrijven*
- Kinderen uit bed halen, verschonen.*

**eerst onder begeleiding van pm'er, wanneer dit zelfstandig kan, mag dat zonder ondersteuning*

De taken van de stagiaires verschillen per “soort” stagiaire, leerjaar en opleiding. Zo worden er twee soorten stagiaires onderscheiden:

- **BOL stagiaires:** Zij volgen een beroeps opleidende leerweg, waarbij zij stagelopen. Deze stagiaires staan boventallig ingezet, dit betekent dat zij niet de eindverantwoordelijke zijn voor de welzijn van de kinderen. Onder bepaalde omstandigheden kan besloten worden een BOL-student formatief in te zetten. Dit gebeurt alleen als de BOL-student capabel genoeg is om als volwaardige pedagogisch medewerker ingezet te worden. Mocht er worden besloten om een BOL-student als formatieve pedagogisch medewerker in te zetten dan wordt er ten alle tijden een inzetbaarheid verslag opgesteld. Daarnaast mag een BOL-stagiaire alleen worden ingezet onder de volgende voorwaarde:
 - Een bol student mag allen ingezet worden tijdens ziekte van een pedagogisch medewerkers of tijdens schoolvakanties van de student.
 - De bol student mag nooit alleen op de groep staan behalve tijdens pauzes
 - De bol student mag niet worden ingezet tijdens het eerste leerjaar
 - De bol student kan allen worden ingezet op de eigen stage locatie (KDV of BSO)
- **BBL-stagiaires en derde leerweg studenten:** een BBL stagiaire of derde leerweg student volgt een werken-en leren opleiding. Een Derde-Leerweg opleiding kent geen vaste uren zoals

een BBL of BOL stage, hierdoor is het dus flexibel en zeer geschikt voor mensen met andere bezigheden (baan, gezin). Derde-leerweg opleidingen vallen net als andere mbo-opleidingen onder de Wet Educatie beroepsonderwijs en voldoet dus aan dezelfde strenge kwaliteitseisen. Bij deze vormen van opleidingen mag de stagiaire worden ingezet als een formatieve pedagogisch medewerker. Afhankelijk van de fase van haar opleiding, toets uitslagen en beoordeling van de praktijkbegeleider, is deze inzetbaarheid van 0 tot 100%.

De BBL of derde leerweg student heeft een arbeidscontract bij De Pepermolen indien zij formatief wordt ingezet. BBL studenten of derde leerweg studenten van de BSO hebben een arbeidscontract van minimaal 12 uur en studenten van het kinderdagverblijf van minimaal 20 uur. Indien een BBL-stagiaire of derde leerweg student formatief wordt ingezet zal er ten alle tijden een inzetbaarheidsverslag worden opgesteld waarin is beschreven voor hoeveel procent de stagiaire formatief ingezet kan worden alsmede de reden van deze conclusie.

Binnen De Pepermolen wordt een BBL die deels formatief wordt ingezet op de volgende wijze ingezet: de formatieve inzetbaarheid wordt op basis van uren berekend. Bijvoorbeeld; indien zij voor 50% inzetbaar is wordt zij de helft van de tijd formatief ingezet als pedagogisch medewerker en de andere 50% van de tijd boventallig ingezet als stagiaire.

Wij dragen ervoor zorg dat er niet meer dan 50% van de personele bezetting uit stagiaires bestaan gedurende de dag.

Een BBL voert de volgende taken uit:

Alle leerjaren en inzetpercentage

- het ophalen van kinderen
- Activiteiten aanbieden
- Activiteit aanbieden met ondersteuning van de pedagogisch medewerker
- Begeleiden van ontwikkeling
- Observeren van kinderen (in samenwerking met de mentor van het kind)
- Begeleiden tijdens eet en drink momenten
- Uitvoeren van verzorgingsmomenten zoals, verschonen , toiletbegeleiding , flesje geven
- Uitvoeren van huishoudelijke taken
- Begeleiden van kinderen tijdens vrij spel momenten

Laatste leerjaar of bij inzetbaarheidspercentage boven de 50%

- Aanbieden van een workshop reeks of activiteit
- Deelnemen aan oudergesprekken en kinderen observeren
- Overdracht aan ouder geven aan het einde van de dag
- Oudergesprekken en kinderen observeren
- Het opstellen van een handelingsplan m.b.t. een kind

Laatste leerjaar of bij inzetbaarheidspercentage van 100%

- De BBL-stagiaire functioneert als volledig pedagogisch medewerker en voert tevens gelijkwaardige taken uit. Indien noodzakelijk worden taken begeleid en ondersteund door collega's. De BBL-er zal echter niet als vast gezicht worden aangewezen. Daarnaast voert zij mentortaken alleen uit met controle van een collega.

Bij kinderopvang De Pepermolen houden wij ons aan onderstaand richtlijnen zoals vastgesteld in het cao-kinderopvang:

Inzetbaarheid en salariering studenten mbo en HBO Opleidingsfase	Formatieve inzetbaarheid	Wijze van vaststelling opleidingsfase	Wijze van vaststelling formatieve inzetbaarheid
Fase 1: overeenkomstig eerste leerjaar SPW-3/ SPW-4	Oplopend van 0 naar 100%	* Conform de leerjaren en voortgang ingeval van een normatieve	De werkgever stelt de formatieve inzetbaarheid in fase 1 en fase 2 vast op basis van

Fase 2: overeenkomstig tweede leerjaar SPW-3/ SPW-4		opleidingsduur van 3 jaar; * In geval van een andere opleidingsduur worden de fase en ingangsdatum ervan bepaald op basis van informatie van de opleiding.	informatie van de opleidings- en praktijkbegeleid er en legt deze schriftelijk vast.
Fase 3: overeenkomstig derde leerjaar SPW-3/ SPW-4	100%		
Fase 4: Diploma SPW-3 of Vierde jaar SPW- 4	100%	Nvt	Nvt

De begeleiding van de stagiaires wordt gedaan door de pedagogisch medewerker van de groep in samenwerking met de houder. Maandelijks vindt er een POP-gesprek plaats tussen de pedagogisch medewerker en de stagiaire. In dit gesprek wordt over het functioneren van de stagiaires gesproken, waar de stagiaires nog in kan groeien, alsmede waar de stagiaire zelf nog in wilt groeien. Daarnaast wordt besproken welke opdrachten de stagiaire nog dient te maken. Indien de stagiaire goed presteert dan kan ervoor worden gekozen om eens in de twee maanden een POP-gesprek te voeren. Periodiek (afhankelijk van de opleidingsinstelling) is er een gesprek tussen de pedagogisch medewerker en de stagebegeleider van school omtrent de ontwikkeling van de stagiaire. De pedagogisch medewerker kan ondersteuning bij de begeleiding van de stagiaire vragen indien de gesprekken stroef verlopen of er bijvoorbeeld over disfunctioneren gesproken moet worden.

4.2.3 VRIJWILLIGERS

Bij De Pepermolen maken wij gebruik van een vrijwilliger: de voorleesoma! Met veel plezier leest ze elke dinsdag voor aan de kinderen, hierbij is altijd een pm-er aanwezig. De voorleesoma wordt begeleid door de pm-ers op de groepen. Verder is de voorleesoma gekoppeld in het personenregister aan Kinderopvang de Pepermolen. Onze voorleesoma heeft als taak om kinderen:

- Zelfstandig voor te lezen. (Samen of alleen met pm'er op de groepsruimte/ buitenruimte van de peutergroep)
- Helpen met schoenen/jassen aan of uit doen.
- Vertellen/ervaringen uitwisselen aan ouders over het voorlezen tijdens halen en brengen.
- Eventueel helpen met naar toilet gaan.
- Verschonen is geen taak van de vrijwilliger.

Met vrijwilligers wordt geen gevoelige en persoonlijke informatie gedeeld en vrijwilligers hebben geen toegang tot persoonlijke dossiers.

4.3 ONDERSTEUNING ANDERE VOLWASSENEN

4.3.1 LEIDINGGEVENDE

De leidinggevende functie in het primair proces met een operationeel karakter. Onder operationeel karakter wordt in dit verband verstaan dat de locatiemanager zorgt voor het realiseren en aansturen van de uitvoering van de werkplannen en dagelijks leiding geeft aan de pedagogisch medewerkers. De leidinggevende geeft leiding aan de pedagogisch medewerkers en eventuele stagiaires, die zorg draagt voor de dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van een groep kinderen bij De Pepermolen. De leidinggevende is verantwoordelijk voor de uitvoering en realisatie van het tactische en operationele beleid.

Medewerkers aansturen, Geeft leiding aan medewerkers door de kwaliteit en kwantiteit van de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden te controleren en coördineren en medewerkers te begeleiden, instrueren, coachen en motiveren, waar nodig. Heeft een begeleidende taak ten aanzien

van de pedagogisch medewerkers bij de uitvoering van hun dagelijkse werkzaamheden en houdt daartoe periodiek kinder- en/of werkbesprekingen. Daarnaast draait de leidinggevende regelmatig mee op de groep, waardoor zij de pedagogisch medewerkers, kinderen en ouders goed kent. Hierbij kan zij nog beter coachen, begeleiden en aansturen.

Informatie uitwisselen met ouders, door het mede voeren van intakegesprekken, daarnaast is de leidinggevende het eerste aanspreekpunt indien een ouders inhoudelijk vragen heeft over de opvang. Als laatste is de leidinggevende het aanspreekpunt voor ouders met betrekking tot klachten alsmede het eerste aanspreekpunt voor de oudercommissie.

4.3.2 PEDAGOGISCH BELEIDSMEDEWERKER

De Pepermolen acht het van groot belang dat er sprake is van een goede pedagogisch kwaliteit binnen de kinderopvang en werkt om deze reden met een pedagogisch coach, die verantwoordelijk is voor de begeleiding van de pedagogisch medewerkers en het schrijven van het pedagogisch beleidsplan. De pedagogisch beleidsmedewerker is gediplomeerd conform CAO kinderopvang.

Om de pedagogische kwaliteit bij De Pepermolen te kunnen waarborgen, bezoekt de pedagogisch coach (bijna) maandelijks De Pepermolen. De pedagogisch coach kijkt mee op verschillende fronten van de pedagogisch kwaliteit. Zo wordt er aandacht besteedt aan het pedagogisch beleidsplan en het implementeren hiervan, het in kaart brengen en monitoren van het pedagogisch handelen door middel van (video)observaties en POP gesprekken, en het aanbieden van workshops die aansluiten op de inzichten uit de observaties. Daarnaast is er aandacht voor de zorg- en opvoedvragen die onder de pedagogisch medewerkers spelen binnen een intervisiebijeenkomst en wordt de kwaliteit van de leefomgeving en de mate van ontwikkelingsstimulering in kaart gebracht.

4.4 BEROEPSKRACHT KIND RATIO

De Pedagogisch medewerker-Kind-Ratio betreft de verhouding tussen het aantal pm-ers dat ten minste ingezet moet worden bij een bepaald aantal gelijktijdig aanwezige kinderen in een bepaalde leeftijdsgroep. Deze ratio is vastgelegd in de Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen. Voor het bepalen van de PKR maken wij altijd gebruik van de online rekentool (<http://1ratio.nl>). Aan de hand hiervan wordt een dienstrooster opgesteld, zodat er altijd voldoende pedagogisch medewerker op de groep aanwezig zijn.

Bij een volledige bezetting ziet het beroepskracht kind ratio er als volgt uit bij De Pepermolen:

Groep:	Maximum aantal kinderen	Aantal beroepskrachten
Baby-dreumesgroep	14	4
Peutergroep	16	3

4.5 BELEID VEILIGHEID EN GEZONDHEID

Beleid Veiligheid en Gezondheid

Veiligheid en hygiëne is zeer belangrijk binnen de kinderopvang. Kinderen moeten veilig en hygiënisch hun tijd kunnen doorbrengen, zonder groot gevaar te lopen op ongelukken, ziektes of ander letsel ten gevolgen van een onveilige en onhygiënische kinderopvangorganisatie. Om de veiligheid en gezondheid van de kinderen te waarborgen, wordt er gewerkt met een beleid veiligheid en gezondheid, waarin richtlijnen zijn opgenomen hoe er zorg wordt gedragen voor een veilige en gezonde kinderopvang. Wij vinden het hierbij van belang dat kinderen zelf leren omgaan met kleine risico's en gedragsregels aanleren om kans op ongevallen te minimaliseren. Voor sommige risico's is het maken van gedragsregels met kinderen niet voldoende om het risico te minimaliseren, bij deze risico's zijn er werkafspraken met de pedagogisch medewerkers gemaakt en indien nodig aanpassingen in het pand gemaakt. Meer informatie over de werkwijze omtrent veiligheid en gezondheid kunt u vinden op de locatie.

Risico-inventarisatie

Bij kinderopvang de Pepermolen voeren we per twee jaar een risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid uit. We hebben een risico-inventarisatie voor de bovenverdieping (BSO) en benedenverdieping. (KDV) Door het uitvoeren van een ongevallen registratie, ontstaan er een aantal actiepunten. Deze actiepunten worden verwerkt in een actiepunten overzicht. In dit overzicht staat

vermeld, welke actiepunten de meeste prioriteit hebben, welke deadline een actiepunt heeft en wie er verantwoordelijk is voor het uitvoeren van een actiepunt. De medewerkers en de oudercommissie worden allemaal geïnformeerd over de uit te voeren actiepunten, die voortvloeien uit de RI e's.

Ongevallen registratie

Bij een ongeval, klein of groot, is het verplicht om een notitie te maken van het ongeval.

Belangrijke informatie waarom gevraagd wordt op het formulier is:

- ✓ Wie was er betrokken bij het ongeval, had het kind of een andere betrokkene letsel en zo ja, welk letsel?
- ✓ Hoe is de behandeling van het letsel verlopen?
- ✓ Waardoor is het letsel ontstaan en hoe is deze situatie in de toekomst eventueel te voorkomen?

Bij onze maandelijkse teamvergadering, worden de ongevallen registraties van alle groepen besproken met als doel, om elkaar te informeren over mogelijke risico situaties en of we hier eventueel afspraken over willen maken om in de toekomst soortgelijke situaties te voorkomen.

Het is belangrijk om het veiligheid en gezondheidsbeleid “actueel en levend” te houden. Dit doen we door met ouders en oudercommissieleden, kinderen en medewerkers regelmatig te praten en discussiëren over de gezondheid en veiligheid bij De Pepermolen. Dit kan o.a. door elkaar de onderstaande vragen te stellen;

- ✓ Wat vinden we gevaarlijke punten?
- ✓ Welke ongevallen en letsel willen we pertinent voorkomen?
- ✓ Van welke situaties mogen kinderen leren én laten we doelbewust een risico voor wat het is?
- ✓ Belemmeren we de kinderen te veel in hun ontwikkeling, door bepaalde risico's te willen uitsluiten? Zoja, zijn er andere afspraken mogelijk?

CV&G

Bij kinderopvang De Pepermolen hebben we een Commissie Veiligheid en gezondheid (CV&G) van werknemers (ieder team/groep een afgevaardigde) en ouders binnen De Pepermolen om gezondheid en veiligheid te waarborgen. We hebben er bewust voor gekozen, om ook ouders te betrekken bij ons veiligheid en gezondheidsbeleid. Ouders bekijken mogelijk vanuit een ander perspectief naar de locatie en stellen misschien andere onderwerpen ter discussie. Dit geeft medewerkers ook de gelegenheid om ouders uit te leggen, waarom er reeds bepaalde afspraken zijn gemaakt, die passen binnen de visie en werkwijze van De Pepermolen. Maar het aanstippen van een bepaald onderwerp, kan een nieuwe gelegenheid zijn om bepaalde afspraken te wijzigen, verscherpen of te versoepelen.

Maatregel: Kinder-EHBO

Volgens de nieuwe wet IKK, is het verplicht dat er minimaal één pedagogisch medewerker werkzaam is, die in het bezit is van een gecertificeerd kinder-EHBO-diploma. Wij voldoen aan deze maatregel. Onze medewerkers, zullen jaarlijks een herhalingscursus volgen om hun kennis actueel te houden en hun certificaat behouden.

4.5.1 VIER OGEN PRINCIPE

Vanuit de Wet Kinderopvang wordt verplicht gesteld dat er tijdens openingstijden van de kinderopvang ten allen tijden moet worden voldaan aan het vierogenprincipe. Het vierogenprincipe betekent dat een beroepskracht of de beroepskracht in opleiding de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten, terwijl de medewerker gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. U kunt bij een andere volwassene denken aan een collega- pedagogisch medewerker, stagiaire (18+), kantoor medewerker of vrijwilliger. Door te werken met het vierogenprincipe wordt het risico op grensoverschrijdend gedrag geminimaliseerd.

Wij hechten zeer veel belang aan de veiligheid van de kinderen. Voor grensoverschrijdend gedrag is dan ook geen ruimte binnen onze organisatie. Om deze reden werken wij dagelijks met het vierogenprincipe. Zo lopen de pedagogisch medewerkers en de leidinggevende regelmatig onverwacht bij elkaar binnen. Hoe het vier ogen principe verder vorm is gegeven kunt u lezen in het beleid veiligheid en gezondheid.

4.5.2 ACHTERWACHTREGELING

Wanneer een medewerker alleen in het gebouw is, moet er altijd een achterwacht paraat staan. Een achterwacht is een volwassen persoon die de pedagogisch medewerker bij calamiteiten kan ondersteunen en binnen 15 minuten op locatie kan zijn. Een achterwacht moet op de hoogte zijn, dat hij/zij in geval van nood kan worden ingeschakeld en bereikbaar zijn. Bij De Pepermolen is de locatiemanager de achterwacht, tenzij er iets anders wordt afgesproken. De achterwacht is als volgt geregeld;

- ✓ Tussen 07.00 uur en 8.30 uur. Dit is een standaard regel.
- ✓ Tussen 17.00 uur en 18.30 uur. Alleen als dit van tevoren is gemeld en het gevolg is wanneer een p.m.-er eerder naar huis gaat.
- ✓ Gedurende onze openingstijden. Dit moet van vooraf tussen de beschikbare achterwacht en de aanwezige pedagogisch medewerker besproken worden. Indien vooraf al bekend is dat een medewerker alleen in het gebouw werkzaam zal zijn (minimaal een week), kan dit vermeld worden in het werkrooster. In het werkrooster staat dan vermeld, welk tijdsblok de medewerker alleen werkt en wie de achterwacht is (inclusief telefoonnummer).